

J. Kugrimas
19235 Beaverland St.,
Detroit Mich. 48204, U.S.A.

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LKA

NEPRIKLAUSOMA LIE TU VA

THE OLDEST AND BIGGEST LITHUANIAN
NEWSPAPER IN CANADA.

LE PLUS GROS ET PLUS VIEUX JOURNAL
LITUANIE AU CANADA.

SENIAUSIAS TAUTINĖS DEMOKRATINĖS
MINTIES SAVAITRAŠTIS KANADOJE.

NR 36 (1112) JUBILIEJINIAI - 50 Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir susigrąžinimo kovos už Lietuvos laisvę - METAI * 1968 M. RUGSĖJO - SEPTEMBER 11 d. XXVI METAI * LITHUANIE INDEPENDANTE * INDEPENDENT LITHUANIA * Postage paid at Lachine, P.Q.

Dail. Anastazija Tamošaitienė ir jos Studija darbo metu.

Nakties gėlmės

IVYKIŲ APŽVALGA

NAUJAUSIŲ LAIKŲ INKVIZIJA

Vis daugiau ir daugiau žinių ateina apie Čekoslovakijos okupaciją. Žinių, kurias Maskva labai slepia. Pasirodo, kad iš čekoslovakų išgautas vadinamas "kompromisas" naujausiomis ir žiauriausiomis RUSŲ INKVIZICIJOS PRIEMONĖMS

Tą, ką rusai slėpė ligšiol, tai dabar palaipsniui aiškėja. Pasirodo, kad įžengę į Pragę, rusai rado čekoslovakų valdžios centrą posėdžiaujant. Visus tuojau posėdžio dalyvius rusai iškėlė. Po to, visus dalyvius pastatė prie sienos keturių žingsnių atstumu nuo sienos ir išakė atsiremti į sieną rankomis. Taip pastatytus valdžios ir partijos pareigūnus išlaikė 4 val.

Toliau aiškėja šitokios detalės: rusai ČEKOSLOVAKŲ PREZIDENTĄ SVOBODĄ SUKAUSTYTA PANČIAIS NUSIVEŽĖ Į MASKVĄ. Bet Maskvoje jį pasitiko vyriausias inkvizitorius Brežnevas, įdėdam jam rožių puokštę ir rankas ir per Maskvą vežė atvirame automobilyje pastatytą ir liepė iškelti ranką sveikinimui minios.

Rusai galvojo su Svoboda lengvai apsidirbti ir pareikalavo, kad jis pasirašytų formulę, jog ČEKOSLOVAKIJA LAIMINGA, KAD RUSAI JĄ OKUPAVO.

Bet Svoboda tiek turėjo valios ir pilietinės drąsos, kad šitą "kompromisinę" formulę atsisakė pasirašyti ir pareiškė, kad nieko jis nepadarys vienas, kadangi prie jo nėra Čekoslovakijos valdžios.

Neturėdami išeities, rusai tada sukaustytus ir prirakintus prie sienos išskeltomis viršūnėms rankomis, atvežė Dubčeką,

Černiką ir dar kitus 5 asmenius Maskvon ir aktyvaizdoje prez. Svobodos, pradėjo prievartauti, kad jie visi pasirašytų "kompromisinę" formulę. Tada, kaip pareiškė Dubček, nebuvę išeities ir jie turėję priimti "kompromisą". Kitokiu atveju ČEKOSLOVAKIJA BUS ABSOLIUTISKAI OKUPUOTA.

Čekoslovakų valdantieji žmonės sutikę su tuo "kompromisu", nes nors faktinai tas pat ir dabar yra, bet Čekoslovakija turi savo valdžią ir turi savo valstybę, kuriai pasiryžę atkovoti laisvę ir nepriklausomybę. DUBČEKAS DIDELIS OPTIMISTAS IR NEATLAIDUS KOVOTOJAS UŽ LAISVĘ IR SAVARANKIŠKUMĄ

Praejusį penktadienį buvo komunistų partijos centro ir valdžios posėdis, kuriame DUBČEKAS PAREIŠKĖ VILTĮ, KADA NORS IR LABAI SUNKIOMIS SĄLYGOMIS IR NE TAIP GREIT, BET VIS DĖLTO ČEKOSLOVAKIJA ĮVYKYS SAVO REFORMAS. Tačiau Čekoslovakija faktinai okupuota ir Maskvos "Pravda" rašo, kad rusų kariuomenė Čekoslovakijoje bus tol, kol iš jos nebus išvaryti komunizmo griovikai ir antisocialistiniai elementai.

Iš to, kas čia pasakyta, aiškiai matyti, kad Sov. Rusijoje tebeveikia Stalino laikų inkvizicija, kurią Brežnevas su Kosyginu "sumodernino" ir padarė nežmoniškiausia inkvizicijos forma, prieš kurią blėsta praeities inkvizicija.

NĖRA NIEKO BAISESNIO, KAIP SOV. RUSIJOS INKVIZICIJA

Kai Sov. Rusiją valdo žvėrys, o ne žmonės, žmonės visiškai neturi gyvenimo.

BELGRADE IR BUKAREŠTE

dabar vyksta tų kraštų kompartijų suvažiavimai, kuriuose dalyvauja skaitlinga Italijos komunistų delegacija. Suvažiavimai svarsto Čekoslovakijos okupacijos problemą.

Prancūzija, Čili, Filipinai, Etiopija ir daugelis kitų valstybių visą laiką reiškia didelę ir aštrią Čekoslovakijos okupacijos kritiką.

SKUBINA ĮVYKDYTI MASKVOS PADIKTUO-

TAS REFORMAS

Prahoje visą laiką veikia rusų užsienių reikalų ministerio padėjėjas Kuznecov, kuris visą laiką skubina vykdyti vadinamus Maskvos susitarimus.

Jis reikalauja greičiausiai likviduoti antikomunistinį ir antisocialistinį elementą ir vykdyti "kompromisinį" vadin. susitarimą.

ČEKOSLOVAKŲ PASIPRIEŠINIMAS

Čekoslovakų laikraštis "Prace" praneša, kad atsisirandantieji Maskvos

kolaborantai kaž kur dingsta be žinios: tokie yra dingę pasišovėliai Horski, Kuopik, Talgonik ir kiti.

SĄMOKSLO PRIEŠ NASSERĄ

byla, pradėta 1967 metais, užbaigta dabar. Buvo apkaltinti 54 asmenys, kurių 14 rasti nekaltais, kiti nuteisti nuo 10 iki 30 metų kalėti. Buvęs vice-pirm. gen. A. Radwan, karo min. S. Badran, žvalgybos virš. S. Nasr ir kiti aukšti karininkai nuteisti kalėti visą gyvenimą. Prokuroras

nereikalavo mirties bausmės, nes vyriausias sąmokslininkas maršalas Abdel Harim Amer mirė ar buvo nužudytas bylos eigoje.

MILŽINIŠKAS ŽEMĖS DREBĖJIMAS,

dėl kurio labai žiauriai nukentėjo Iranas, pasikartojo ir išsiplėtė į Turkiją, kuriai taip pat padarė didelių nuostolių. Vien Irane žuvo per 20.000 žmonių. Visas pasaulis siunčia nukentėjusiems pagalbą, išskyrus Rusiją.

VATIKANO OFICIOZAS "Osservatore Romano" pasirodė nežinomo autoriaus straipsnis, kuriame sakoma, kad kai Popiežius sulauks 70 metų amžiaus, jis pasitrauks iš Popiežiaus pareigų.

ŽINIOS TRUMPAI

- Cernikas pareikė, kad Čekoslovakijoje grąžinta cenzūra, kokia buvo prie Novotny.
- Čekoslovakijos valdžia išpėjo susirinkusius studentus mokslo metams, kad jie laikytųsi ramiai prieš rusų kariuomenę.

KAS NAUJA KANADOJE

DVIKALBIŠKUMAS DIPLOMATIJOJE

Užsienio reikalų ministeris Sharp pranešė, kad dviejų kalbų anglų ir prancūzų užsienio tarnyboje yra būtenybė.

Pradedant 1970 metais niekas nebus priimtas į užsienio tarnybą, kas nemokės anglų ir prancūzų kalbų, o nuo 1975 metų niekas nebus pakeltas į aukštesnį rangą.

PILOTŲ STREIKO NEBŪS nes Air Canada pilotai balsavimu patvirtino naują sutartį 27 mėnesiam. Nauja sutartim atlyginimais pakelti nuo 17-kos iki 25 procentų. Pilotai ligšiol gaudavo 27,700 dolerių metams, o dabar gaus 32,600 dolerių.

- T. C. Douglas, naujųjų demokratų vadas, pralaimėjęs rinkimus savo apylinkėj, bandys laimėti Barnaby-Selmer apylinkėje, kurios atstovas mirė.

NAUJIEJI KANADIEČIAI (Canadian Scene)-Visi vaikai turi panašius reikalavimus. Bet naujai atvykusių imigrantų vaikai turi išimtinus reikalavimus, ypač kalbos atžvilgiu.

Nauji kanadiečiai atvyksta beveik kasdien į Ontario centrus. Daugelis jų atsiveža savo tautinius drabužius, valgytojų apročius ir speciales religijos šventes. Tik nedaugelis iš jų gali suprasti ir kalbėti angliškai; faktinai dauguma neturi paprasčiausio supratimo apie šią kalbą. Mokytojai negali turėti santykių su tėvais; tėvai negali paklausti ir gauti tinkamo atsakymo. Noras gauti paprastas žinias apie vaikų amžių, gimimo vietas, sveikatos stovį sutinkamas su sunkumais.

Pagal Kanados imigracijos rekordus apie 108. Nukelta į 7 psl.

Valzdelis Prahoje: įsiveržus "gelbėtojų" tankams jaunimas motociklais tūkdė jų judėjimą.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

LITUANIE INDEPENDANTE
INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą!
Už ištikimybę Kanadai!

For liberation of Lithuania!
For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA"

Redaktorius Jonas Kardelis
Administratorius Pranas Paukštaitis.
Tel. 366-6220

7722 George Street LaSalle, Montreal-- Quebec -- Canada.

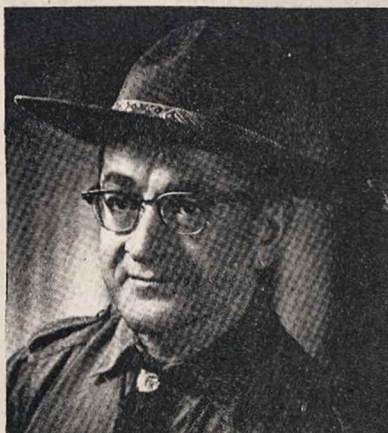
Prenumerata metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje\$6.00 Canada\$6.00
Amerika ir P. Amerika\$6.50 America & S. America\$6.50
Visur kitur\$7.00 Other Countries\$7.00
Atskiras numeris\$0.15 Single copy\$0.15

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba pašto ženklais).
Ilgalaikiai skelbimai, susitarus, gauna iki 50% nuolaidos.

PASaulio LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS SEIMAS

V. s. kun. J. Vaišnyš, SJ.

Darbo dienos savaitgalių suskrido į Niujorką iš viso pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovai į savo trečiąjį seimą. Visi seimo darbai vyko Statler Hilton viešbutyje. Šio viešbučio iškilmingai skambas vardas visai nederina su jo teikiama patogumais: kambariukai labai kuklūs, maža švaros ir organizuotumo. Kai kurie savo kambariuose buvo apvogti, kiti, atvažiuavę be savo vyrų ar žmonių, nesijautė vienišai, nes po kambarius bėgiojo pelės. Kartais, skubant į aštuonioliktą aukštą posėdžiui, reikėdavo prie keltų išstovėti bent penkiolika minučių ir atsiderius durims, sunku būdavo įsigrūsti vidun, nes jis būdavo pilnas gaurotų kūtelių (hippies). Visa aplinka dvelkė Niujorko pagubnų gyvenimu.

Na, bet ir tokioje nepalankioje aplinkoje garbingų seimo atstovų darbai galėjo sužibėti organizuotumu, vienybe ir lietuviškų reikalų supratimu. Bet ar taip įvyko? Sunku pasakyti. Sakykime, kad tai yra kontraversinis klausimas. Vieni sako, kad seimo prezidiumo pirmininkai (ypač A. Rinkūnas ir dr. P. Lukoševičius) buvo per daug diktatoriški ir dažnai neleido vietoms seimo nariams pareikšti savo nuomonės, o kiti teigia, kad jie buvo per daug nuolaidūs ir demokraciškai, nes visiems leido savo kartais labai nevykusiomis pastabomis

studija bus didinama ir numatoma įsigyti plačios staklės gobelenam austi. Dail. Tamošaičiai taip pat ruošia mūsų tautinių rūbų skaidres-kaip kiekvienos Lietuvos dalies kostiumas atrodo, kuo jis charakteringas, kaip jis turėtų būti pasiūtas. Pora valandų yra per trumpas laikas, kad galėtum visa pagrindiniai apžiūrėti ir išsikalbėti. Apšilankymas, nors ir trumpas, dail. Tamošaičių meno ir tautodailės pilyje, palieka gilų įspūdį ir didelę neramybę, kad mes nemokam savo tautos turtų vertinti, puoselėti, kurti.

Sveikiname dail. Anastaziją ir Antaną Tamošaičius 20-mečio Kanadoje įsikūrimo proga. Tiesioginis ir linkėjimas, kad mūsų jaunimo organizacijos atrastų kelią į jų neišsėmiamus mūsų tautodailės ir meno turtus ir tuo sustiprintų savo lietuvišką kultūrą.

Ir. Lukoševičienė.

Juozas Vaišnyš, S. J.

bei kalbomis trukdyti laiką ir ardyti kitų nervus.

Posėdžių salė dažnai būdavo panaši į pradžios mokyklos pirmąjį skyrių, kur, mokytojui kalbant, nuolatos kyla vaikučių rankos ir girdisi jų susijaudinę balsiukai: "Ponas mokytojaus, mane šitas vaikas muša", "Ponas mokytojaus, aš noriu laukan" ir pan. Posėdžių salėje taip pat nuolat kildavo seimo atstovų rankos ir kai kurie, visai neklausyti, šaukdavo: "Dėl tvarkos!" Visai nenuostabu, kad pradžioje, ir ponui J. Bačiūnui buvo visai neaišku, kur čia yra toji netvarka ir kokios tvarkos tie ponai atstovai nori. Tie nereikalingi rankų kėlimai bei nuolatinės pastangos mokyti pirmininkaujanti

ir buvo didžiausia seimo netvarka. Tik laimė, kad tą netvarkos kėlėjų buvo vos keli ir visuomet tie patys. Dauguma seimonarių vengė tuščių kalbų ir stengėsi eiti prie konkrečių darbų. Atrodo, kad jų pastangos atnešė gražių vaisių: be didelio vargo išrinkta nauja PLB valdyba, nustatyta kai kurios veiklos gairės, paberta labai daug naudingų minčių vieningam visų lietuvių sugyvenimui ir vieningai kovai už Lietuvos laisvę.

SUJUNKIME MILIJONĄ LIETUVIŲ VIENINGAM DARBUI!

Seimo išvakarėse buvo susipažinimo pobūvis, kurio metu pagerbtas mūsų diplomatinės šefas Sta-

sys Lozoraitis, švenčias 70 m. amžiaus sukaktį. Jis visą laiką seime dalyvavo su savo žmona ir vyresniu sūnu Stasiu. Jo dalyvavimu ypač pasidžiaugė, interpretuodamas visų susirinkusių nuotaikas, generalinis konsulas A. Simutis.

Kitą rytą, rugpjūčio 30 d., oficialiai prasidėjo seimas. Seimo rengimo vykd.komiteto vicepirmininkas A. Vakselis pirmiausia pakvietė generalinį konsulą A. Simutį, kuris trumpam pasveikino seimą ir taip pat perdavė Lietuvos atstovo JAV J. Kajecko sveikinimus. Po to PLB pirmininkas J. Bačiūnas atidarė seimą, kviedamas visų srovių ir visų partijų lietuvių vienin-

gam darbei bei ragindamas toleruoti kito įsitikinimus. Padėjo komitetui už dideles pastangas, parodytas rengiant šį seimą. Buvo sugiedoti Lietuvos ir Amerikos himnai, paskaityta prel. J. Balkūno invokacija ir, vadovaujant V. Leskaitienei, pagerbti mirusieji. Pirmininkauti pakviestas dr. P. Lukoševičius su šešiais vicepirmininkais - JAV, Kanados, Australijos, Prancūzijos, Venesuelos ir Vokietijos LB kraštų pirmininkais. Sekretoriatą sudarė: M. Ramūnienė, D. Tallat-Kelpšaitė ir L. Skripkutė. Seime dalyvavo beveik visų kraštų LB atstovai.

Seimo dalyviams buvo Nukelta į 7 psl.

BRANGINKIME SAVO KULTŪRĄ

DAILININKĖS ANASTAZIJOS TAMOŠAITIENĖS
STUDIJAI DVIDEŠIMT METŲ

Šie metai yra jubiliejiniai daugeliui organizacijų. Jie sutampa taip pat su 20 metų Anastazijos Tamošaitienės dailės studijos sukaktimi.

1948 metų liepos 15 d. pas "Les Soeurs du Bon Conseil, Western gatvė, Westmt. dailininkė A. Tamošaitienė atvykusi iš Freiburgo į Kanadą įsteigė dailės studiją. Vėliau dailės studija dėka leivos Andriuskevičienės įsikūrė YMCA-os globoje. Pirmosios dailės studijos lankytojos - klausytojos daugumoje buvo atliekančios darbo sutartis šeimose. Taigi, dailės studija buvo tapusi lyg antri namai, kur buvo galima susirinkti savo laisvom nuo darbo dienom, pasidalinti dažnai sunkiais išgyvenimais ir kartu naudingai praleisti laiką mokantis mūsų tautodailės.

Dar tą pačių metų gruodžio mėn. YMCA-os patalpose buvo surengta pirmoji dail. A. Tamošaitienės darbų paroda, kurioje be jos dar dalyvavo šios dailės studijos lankytojos: O. Bieliūnaitė, D. Bobėnaitė, R. Dėdinaitė, M. Dzetaveckaitė, E. Gauptytė, A. Gaurilytė, G. Gedvilienė, I. Kemežytė, V. Keturkaitė, I. Kibirkšytė, A. Mažeikaitė, G. Kudžmienė, M. Lukošviliūtė, L. Palubinskienė, I. Petrėkaitė, S. Remeikaitė, O. Šarkaitė, N. Sideravičiūtė, A. Steponaitytė, S. Sinuitė, A. Juraitytė, A. Stravinskaitė, O. Vaičiūnaitė.

Dar tais pačiais metais dalyvauta Neo-kanadiečių komiteto organizuotose parodose su kitom tautybėm.

1949 m. ir 1950 m. dailės studija dalyvavo Toronte Kanados Tautinėje parodoje, o 1949 m. New Yorke tarptautinėje moterų parodoje.

Į Kanadą atvykus dail. A. Tamošaičiui, pp. Tamošaičių šeima persikėlė prie Kingstono, kur veikia ne tik jų dailės studija, bet yra įsikūręs tikras meno ir lietuviškos tautodailės centras. Ten audžiami lietuvių tautiniai drabužiai, kilimai, gobelenai ir abu pp. Tamošaičiai tapo paveikslus.

Šiandien beveik visų žymesnių mūsų tautinių šokių grupių šokėjos yra pasipuošusios dail. A. Ta-

mošaitienės austais tautiniais rūbais.

Per šiuos 20 metų dail. Tamošaičiai surengė Kanadoje ir Amerikoje įvairiose galerijose ir universitetuose daugybę parodų ir skaitė eilę pasakaitų apie dailę. Jie išmokė kanadietes austi gobelenus ir kita.

Kanadiečiai dail. Tamošaičių dailės veiklą ir darbą įvertina pakviisdami juos klubų garbės nariais "visam gyvenimui", apdovanodami šimtmečio medaliais ir paminėdami šimtmečio leidinyje "The Canadian Family Tree".

Šiuo metu pp. Tamošaičių studijoje veikia 12 audimo staklių su tautiniais drabužiais, gobelenais, o jų dailės galerijoje šimtai nutapytų paveikslų. Dail. Tamošaičiai turi didžiulę dailės biblioteką ir nemažus lietuvių liaudies audinių rinkinius. Kiekviename kambaryje ir kampelyje atrandi ką nors nematyto ir įdomaus: didžiulės tautiniais raštais išpauštos ir išgrąžintos kraičios skrynios, kuriose stropiai saugomi mūsų šimtamečiai audiniai, tautiniais raštais išpuošti staliukai, kėdės ir t.t. Vaikštai iš vieno kambario į kitą, ir jautiesi tikrame mūsų tautodailės ir meno lopšyje. Šiuo metu tai tik dviejų žmonių nuolatinių pastangų vaisius.

Ir kyla klausimas, kodėl šiandien nėra viena organizacija, nėra viena lietuviška institucija nesumanti sudominti savo narių šiais tautodailės ir kultūriniais turtais tyliai kles-tinčiais ir bujojančiais prie Kingstono šv. Lauryno krantuose.

Daug rašom, daug kalbam apie savo tautinį išlikimą, o konkrečiai mažai ką darome. O gi konkretus išmokymas mūsų tautodailės tai ir būtų dailis mūsų lietuviško-tautinio išlikimo.

Kanadiečiai domisi ir mokosi pas pp. Tamošaičius mūsų audimų ir raštų, nes jiems tai yra aukštesnio meno vertybės, o mes nepajėgiame ir net nemėginam tuo sudominti savo jaunąją kartą, kai esmėje ten yra gyvi mūsų tautiniai, kultūriniai lobiai.

Iš pasikalbėjimų su dail. Tamošaičiais sužinojau, kad gobelenų dailės

TRIMITO AIDAS

K.L. Mindaugo Šaulių Kuopos šaudymo išvykos dalis dalyvių ir svečių.

LK MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPOS ŠAUDYMO IŠVYKA

Rugpjūčio 31 d., aktyvių kuopos šaulių Valerijos ir Prano Dikaičių ūkyje, West Ely vietovėje, netoli Waterloo, įvyko š. kuopos pereinamosios taurės šaudymo varžybos.

Šaudymo varžybose geriausiai pasirodė kuopos vald. pirm. I. Petrauskas, daugiausiai išmušdamas taškų, kartu laimėdamas pirmą vietą ir kuopos pereinamąją taurę vieniem metam. Antrąją vietą laimėjo J. Šiaučius ir trečiąją V. Dikaitis. Šaudymo varžybose dalyvavo 10 šaulių.

Ta pačia proga pp. Dikaičių namuose, prie turtingo vaišių stalo jaunių buvo nuotakoje buvo atlikta ūkio įkurtuvės ir p. V. Dikaitienės vardadienio, o jaunosios Dikaitienės gimtadienio pagerbtuvės. Svečiai solenizantėms išreikė daug gražių linkėjimų, sugiedota ilgiausių metų ir svečių vardu įteikta dovana-graži kristalinė vaza.

Vakare, ypatingu visų dėmesiu praėjo simboliškas vietovardžio parinkimas pagal senas lietuviškas tradicijas. Ant netoli sodybos esančio didžiulio akmens kauburio buvo sukurtas didžiulis laužas primenantis senosios Lietuvos šventųjų Romu-

vų ugnį, kur liepsnojančios ugnies atšvaitėje buvo vykusiai inscenizuotas šimtametis Lietuvos Praamžius - vaidila su vaidilute, besaugančius šventąją Romuvos ugnį.

Vaidila iš Mindaugo laikų, gražiu poetišku žodžiu apibūdino Lietuvos senovę, jos garbę, laimėjimus ir dabarties skaudų likimą ir šviesią ateities viltį. Vykusiai inscenizaciją atliko pats šeimininkas Pr. Dikaitis - Praamčių - vaidila, o vaidilutė A. Urbonavičienė.

Kad įamžintų lietuvišką vardą lietuviškoj nuosavybėj, šeimininkams prašant, buvo simboliškai atliktos vietovardžio "krikštynos". Ūkiui duotas didžiausio ir garsiausio Lietuvoje esančio akmens - Puntuko - vardas nors čia sodyboj akmuo ir viršija anykštietį. Gražūs, prasmingi kalbėtojo žodžiai, lietuviškos dainos ir muzika nuostabiai darniai liejosi su besileidžiančios saulės spinduliais.

Retai ir įspūdingai pasitaikantis momentas ilgai pasiliks kiekvieno dalyvio atmintyje.

Tenka pabrėžti, kad p. Dikaičių sodyba yra gražioje, miškingoje, pakilioje vietovėje, primenanti Lietuvos Rytų Aukštaitijos aplinką.

Pp. Dikaičiai patys bū-

dami aktyvūs šauliai ir giliai suprasdami šauliškos idėjos prasmę, ir norėdami jai padėti, kad ji nei šioje žemėje dar labiau sustiprėtų ir būtų veikli, ta pačia proga LK Mindaugo šaulių kuopai, pilnon kuopos nuosavybėn dovanojo keturių akrų žemės sklypą, gražioje, prie kelio esančioje vietovėje, kurioje yra galimybė įrengti gerą šaudyklą, arba pastatyti vasaros poilsio namus. Pp. Dikaičiams tenka išreikšti didelę ir nuoširdi šauliška padėką.

Ta pačia proga buvo aplankyti ir kiti lietuviai, turintieji nuosavus ūkius, ar didesnius žemės plotus prie Brome ežero-tai N. Prišmantą ir P. Petrulį, kurių vietovės yra tikrai gražioje Brome ežero kalnų žaumoje.

Tenka maloniai pasidžiaugti praėjusio š. kuopos šaudymo išvyka ir "Trimito Aido" vardu išrengti gerą šaudyklą, arba pastatyti vasaros poilsio namus. Pp. Dikaičiams tenka išreikšti didelę ir nuoširdi šauliška padėką.

J. Šiaučius

A.†A.

BRONIUI KEMEŽIUI

Lietuvoje mirus, mielą IRENĄ LUKOŠEVIČIENĘ
su šeima širdingai užjaučia ir kartu liūdi

S. Zemleckienė
ir Gerhardai.

EMILIJOS MAČIONIENES broliui ALFONSUI

mirus, visai jos šeimai

Reiškiame gilią užuojautą

K. Martinėnas ir
H. Ig. Petrauskai.

ALFONSUI NASEVIČIUI mirus, jo

sesutei EMILIJAI ir visai Mačionių šeimai, taip pat jo broliui STASIUI ir jo šeimai nuoširdi užuojauta

B. ir P. Petronių šeima.

A.L.T. PRANEŠIMAS

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA PRANEŠA VISUOMENEI

1968 m. rugpjūčio 23 d. Chicagoje International Amphitheatre patalpose Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija-pirmininkas Eug. A. Bartkus, pirmasis vicepirmininkas dr. P. Grigaitis ir buv. A. L.T. pirmininkas A. J. Rudis buvo priimti Demokratų Konvencijos Platformos Komiteto liudyti okupuotos Lietuvos ir kitų pavergtų kraštų Sovietų Sąjungos ginkluotų pajėgų įvykdytos agresijos klausimais.

Demokratų Platformos Komitete visi Amerikos Lietuvių Tarybos atstovai liūdijo pasidalinę atskirais klausimais, kurie bendrai pilnai nušvietė Lietuvos okupaciją ir demaskavo Sovietų Sąjungos kėslus ir agresijos grėsmę prieš laisvąjį pasaulį.

Pirmininkas Eug. A. Bartkus liūdijo, kaip Lietuvos okupacija yra identiška su Čekoslovakijos dabar įvykdyta Sovietų ginkluotų jėgų agresija, i kurią atkreiptas viso pasaulio dėmesys.

Dr. P. Grigaitis peržvelgė Lietuvos okupacijos eigą, pabrėžė JAV tos okupacijos nepripažinimą ir siūlė demokratų konvencijos platformos komitetui įtraukti Lietuvos ir kitų kraštų pavergimo pasmerkimą bei pabrėžti skubų reikalą tų kraštų laisvės atstatymui ir okupacinių pajėgų pašalinimui.

A. J. Rudis liūdijo apie lietuvių kilmės amerikiečių įnašą i Amerikos politinį, kultūrinį ir krašto kūrybinį gyvenimą ir siūlė prieš kurį laiką senatoriaus Paul Douglas rekomenduotą sudaryti Laisvės Komitetą prie JAV Kongreso. ALT atstovų liūdymai buvo atydziai išklausyti ir užprotokoluoti. Šalia liūdymo žodžiais, buvo išeiktas

memorandumas, kurio 200 kopijų Platformos komitetui prašant, išeikta pačiam komitetui.

Amerikos Lietuvių Taryba

Amerikos Lietuvių Taryba apsiuntė padėkos raštus Illinois gubernatoriui H. Shapiro ir Chicago miesto mayorui Richard J. Daley už paskelbimą šiais metais atitinkamų proklamacijų pavergtų tautų savaitės proga ir asmenišką dalyvavimą bei pasakytas kalbas pavergtų tautų parade.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBOS PRANEŠIMAS

1968 m. rugsėjo mėn. 5-13 d.d. Pietų Amerikoje, Lima, Peru įvyksta Tarp-tautinės Parlamentarų Sąjungos (Interparliamentary Union) suvažiavimas.

Unijos suvažiavime Jungtin. Amerikos Valstybes atstovaus dvylika kongresmanų: A. Pirnie (N.Y.), E. R. Adair (Ind.), J. J. Rhodes (Ariz.), R. McClory (Ill.), E. J. Der-vinski (Ill.), F. B. Morse (Mass.), W. R. Poage (Tex.), P. C. Jones (Mo.), E. Q. Daddrio (Conn.), J. Wright J. Jarman (Oakla.), J. S. Monagan (Conn.).

Visiems tiems gerbiamiems kongresmanams Amerikos Lietuvių Taryba išeikė atitinkamą memorandumą apie Lietuvos ir kt. Baltijos kraštų okupaciją Sovietų Sąjungos ginkluotų pajėgų. Prie memorandumo išeikė JAV Lietuvos okupacijai tirti Ch. Kersteno raportą ir senatoriaus T. Dodd kalbą, kur dokumentaliai nušviesta Sovietų įvykdyta agresija.

Amerikos Lietuvių Taryba prašė visų JAV delegacijos narių iškelti Tarptautinės Parlamen-

Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija, liudijusi Demokratų Konvencijos Platformos Komitete pavergtos Lietuvos ir kt. klausimais. Iš kairės i dešinę — pirmininkas E. Bartkus, I vicepirmininkas Dr. Pijus Grigaitis ir buv. ALT pirmininkas A. J. Rudis. Toliau matosi Platformos Komitetas ir štabas. Foto Chicago Daily Tribune

tarų Sąjungos suvažiavi-me Lietuvos išlaisvinimo klausimą, pasmerkti Sovietų Sąjungą ir prašyti atstatyti laisvę pavergtai Lietuvai ir kt. kraštams Sovietų Sąjungos okupuotiems.

**** * * * * *

Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas E. A. Bartkus gavo iš Washington, DC, Baltųjų Rūmų JAV prezidento L. B. Johnsono padėką už pasiųstą Amerikos Lietuvių Tarybos protesto telegramą ryšy su Sovietų Sąjungos įvykdyta Čekoslovakijos okupacija. Prie padėkos rašto Baltieji Rūmai pridėjo prezidento L. B. J. š. m. rugpjūčio 21 d. 12.15 min. p. p. pasakytą smerkiančią Sovietų Sąjungos žygį kalbą.

Amerikos Lietuvių Taryba
1968 m. rugpjūčio 28 d.
Chicago, Ill.

ELTOS ŽINIOS

ATSTOVAS EDWARD J. DERWINSKI (R-III), JAV Atstovų Rūmų Užsienio Reikalų Komiteto narys, telegrama kreipėsi i prezidentą Johnsoną: Kaip išvada iš Sovietų įsibrovimo i Čekoslova-

kiją, aš rekomenduočiau: Pareikalauti, kad tuojau pasitrauktų valstybės sekretorius Dean Rusk.

Tuojau sustabdyti diplomatinis santykius su Sovietų Sąjunga ir su jos satelitinėmis vyriausybėmis Lenkijoje, Vengrijoje ir Bulgarijoje.

Tuojau sustabdyti didžiausio palankumo dėsnio taikymą prekyboje su Lenkija ir sustabdyti visus prekybinius kreditus bei subsidijinius maisto pardavimus Sovietų Sąjungai ir Lenkijos, Vengrijos bei Bulgarijos vyriausybėms.

Jungtinės Valstybės turėtų pareikalauti neati-dėliojamų veiksmų Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje, verčiančių atsaukti iš Čekoslovakijos visas svetimas kariuomenes.

Jūs, p. Prezidente, turėtumėt paskelbti atvirą pareiškimą, pripažįstantį visišką Jūsų koegzistencinės ir tiltų i Sovietų Sąjungą statymo politikos klaidingumą.

Ir paskelbti atvirą pareiškimą, pripažįstantį visišką klaidingumą Jūsų (tikėjimo), kad nuo Sovietų Sąjungos priklauso Jūsų vyriausybės galimybė iš-

eiti iš "klampynės" Vietname. (Elta).

UŽČIAUPTOS LŪPOS

-tai vienintėliai žodžiai, kuriais tėra įmanoma apibūdinti Lietuvos žmonių nuotaikas Čekoslovakijos krizės dienomis.

Nė vienas žymesnis lietuvis pareigūnas per visą tą laiką viešai neprasižijojo tarti kokias nors savo nuomonei apie tą padėtį. Nė vienas laikraštis nuo savęs nieko nepridėjo prie oficialių komuni-katų iš Maskvos ir po porą puslapių kasdien užėmusių straipsnių, perimtus iš Maskvos Pravdos. E

PRAHOJ TURĖJO ĮVYKT slavistų filologų tarptautinis susirinkimas, i kurį turėjo vykti ir prof. K. Korsakas iš Vilniaus. Bet prasidėjus invazijai i Čekoslovakiją, žinios apie tą susirinkimą išnyko iš viešumos. (Elta)

JURGINIS TOKIOJ

Rugpjūčio 23 d. iš Vilniaus i Tokio, dalyvauti tarptautiniame etnografų ir antropologų kongrese, išvyko dr. J. Jurginis. Numato ten skaityti pranešimą apie baltų paprotinę teisę. Nukelta i 6 psl.

LIETUVIAI PASAULYJE

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA" VOKIETIJOJE

Lietuvių medžiaginė buklė Vokietijoje yra, be abejo, vidutiniškai menkesnė negu kitose Europos valstybėse, nekalbant apie JAV, Kanadą bei Australiją. Lietuvių visuomenė turėtų atsiminti, kad prieš 1941 m. i Vokietiją repatriavusieji Lietuvos gyventojai daugiausia buvo mažai pasiturintieji amatininkai bei rankelniai. Jų dalis ligi šiol ne-nutraukia ryšių su lietuviais.

Iš 1944 m. tremtinių bangos, kuri paskiau nuri-dėjo i Užjūrius, Vokietijoje pasiliko taip pat tik silpnėsnyšis, komisijų emigruoti nepriimtas elementas, k. a. mažamečiais vaikais gausios šeimos bei nesveikų tėvų šeimos.

Jie visi neturėjo Vokietijoje galimybių praturtėti. Taigi nestebėtina, kad jie nepajėgė ir savo vaikus išmoksinti, kaip tai matome Užjūrių lietuvių tarpe. Kad ir Vokietijoje pasilikusieji lietuviai rūpinosi savo vaikų moks-linti, rodo Vasario 16 gimnazija Romuwoje. Tačiau, nors vaikų laikymas joje tėvams mažai tekaštuoja, bet gyvenimas rodo, kad daugelis tėvų nepajėgia vaikų palaikyti iki gimnazijos baigimo. Kai pirmose klasėse esti ligi 30 mokinių, gimnaziją baigia kasmet mažiau kaip 10 mokinių. Ir iš baigusiujų gimnaziją ne visi nepajėgia tęsti aukštuosius mokslus.

Mokosi lietuvių jaunimas ir kitose vokiečių mokyklose, bet mažai tegirdėti, kad kas iš jų baigtų aukštuosius mokslus. Otuopat metu JAV lietuvių laikraščiai mirgėte mirga žiniomis apie lietuvių bakalaurus, magistrus bei daktarus.

Ta aplinkybė jau seniai krito i akis lietuvių iš laikymo besirūpinantiems

tautiečiam. 1950 m., besvarstant gimnazijos steigimo reikalus, Krašto Taryboje buvo nusistatyta, kad gimnazija turi ruošti intelektualus, ir rūpintis, kad mokinių dauguma įgytų bent abiturą. J. Glemža siūlė tarybai steigti prie gimnazijos kuratorią, kuri rūpintųsi neturtingųjų moksleivių globa nuo gimnazijos iki aukštosios mokyklos diplomo. Jau buvo susiradusios 5 ar 6 pasiturinčių lietuvių šeimos, ryžtančios paimti savo globon tokius mokinius. Gimnazijos direktorius dr. Literksis sumanymą parėmė, bet jam išemigravus, kiti neparodė entuziazmo.

Pereitais metais sulaukęs 80 m. J. Glemža vėl prisiminė tą reikalą ir suorganizavo Stuttgarte lietuvių šalpos d-ją LABDARĄ. Steigti viešai veikiančią šalpos d-ją reikėjo dėl to, kad LR Kryžius dėl negalėjimo išregistruoti, veikia tik privačiai mažu mastu. Ilgokai užsitęsė ir LABDAROS legalizavimo procedūra. Pagaliau š. m. ko-vo 28 d. ji buvo įregistruota Stuttgarte apylinkės teismo d-jų registre 2109 numeriu. Netrukus buvo išrūpintas Finansų štaigos leidimas aukotojams naudotis mokestinėmis lengvatomis. Draugijos veikimo plotas - Vokietijos Federalinė Respublika. Jos tikslas ad-resas: Litauischer Hilfsverein "Labdara" e. V. J. Glemža. 7 Stuttgart-Bad Cannstatt, Steinhaldenstr. 147. Banko sąskaita - Staedt. Giro-Kasse Stuttgart Konto Nr. 1185168. Stuttgart 1. Postfach 387.

Noes įstatuose numatytas ir paramos teikimas jos reikalingiems tautiečiams, bet v-bos nusistatymu, pagrindinis d-jos tikslas bus rūpinimasis lietuvių kilmės moksleivia.

Nukelta i 7 psl.

STASYS GERVILAS

4

TRYŠ NUPLĖSTOS KAUKĖS

(N. Lietuvos slaptosios policijos detektyvo pergyvenimai Vilniuje ir Vilniaus krašte 1939 - 1944 metais).

Keliolika kartų teko būti tarp susikaupusių besimeldžiančių žmonių šventovėse ir akyliai sekti kišenėse ir kišenėse išsi-spraudę tarp besimeldžiančių žmonių, stebėdavo numatomus asmenis apvogti. Ypač pasirinkdavo laiką po kolekto, nes matydavo i kurią kišenę žmonės įdėdavo pinigų. Vagis, būdamas tikras, kad laimės, labai atsargiai ir mikliai išimdavo piniginę iš malda susikaupusio asmens kišenės ir tuojau pereidavo i kitą vietą, arba išėdavo iš šventovės su pavogta pinigine. Kelis kartus teko matyti, kaip vienas vagis pavogtą piniginę perduoda kitam vagiui, arba kartais šventovėje savo bendradarbei merginai ar moteriškei, kuri dar nesibaigus pamaldoms bandydavo išeiti iš šventovės, bet nepasisekdavo, nes vienas iš mūsų būda-

vo prie durų. Buvo malonūs momentai, kada vagis vos išėmęs piniginę arba su tam tikru įrankiu išpiovęs kišenę ir pavogęs pinigų sulaikomas čia, nusikaltimo vietoje.

Kai kurie vagys tai pergyvena ramiai ir tyliai, bet buvo momentų, kada vagį paimi už rankos su pavogta pinigine, vagis pametęs pinigų ant grindų leidžiasi bėgti per klūpančius žmones i artimiausias duris, atkreipdamas dėmesį visų besimeldžiančių žmonių. Panašiam atvejui pasitais, skubiai pagautą vagį išvesdavom iš šventovės ir atvedus i įstaigą jį saugiau nukentėdavo. Taip sugavus kelis vagius, pradėdamas tardymą ir savo keliu stengdavomės pagauti vieną kitą vagių iš tolimesnių viena nuo antros vietų - skirtingų gaujų.

Vieną kartą būnant prie

Pylimo gt. turgavietėje, pastebėjau, kaip vienas ūkininkas, pardavęs produktus, piniginę įsidėjo i kišenę, o du pusberniai akyliai ūkininką sekė ir ilgai nelaukus mikliai išėmė iš užpakalinės kišenės pinigų. Šiuos vagius sulaikius ir atgabėnus i įstaigą, paaiškėjo ir kiti vagys, padarę daug vagysčių. Atrasta jų gyvenamose vietose daug vogtų daiktų. Antrą dieną būnant Kalvarijų gt. turgavietėje, taip pat suėmiau kišenėse vagį išimant pinigų iš ūkininko kišenės. Suimantį vagį, laikydamas už rankos, vedžiau i gatvę prie vežiko, bet suimtas išėjo greičiau pasisuko i šalį ir išsinerė iš rudinio palto, kuris paliko pas mane, leidosi bėgti, šaukdamas, kad lietuvis nori jį užmušti. Vagis neatoli nubėgęs buvo sugautas pašalinio žmonių, kurie buvo lenkų tautybės. Parodžius jiems pavogtą piniginę vagies palto kišenėje, o dar nukentėjusiam patvirtinus, kad vasis jį apvogė ir melavo, jog lietuvis norėję jį užmušti, vagį sulaikiusieji ir dar kiti lenkai pradėjo jį daužyti iš visų pusių taip, kad būtų nuliniavę

prie turgavietės. Nuraminę supykusius žmones, vagį atsivežiau i įstaigą tardyti.

Taip ir kitaip sugavus keliolika kišenėgių, kurių dauguma būdavo 14-16 metų amžiaus, juos tardyti nebuvo lengva. Tai labai užsispyrę arogantai. Jie neišduodavo jiems žinomų kitų vagių, bet pakartotinai išsikalbėjus su jais ir paaiškėjus, kurie yra svarbesnieji; vienam kitam duodi lyg suprasti kad būk tai tas ar kitas jau yra pasakęs kai kurias padarytas vagystes ir pan. ir suleidi i vieną kambarą akyliai stebinti ir klausant jų pasikalbėjimus ir veiksmus. Ilgai netrukus pradeda bartis vieni antrus kaltindami ir susimuša. Tuomet skubiai sutrukda muštynes ir vėl izoliavęs vieną nuo antro pradėti klausinėti, neduodant laiko apsigalvoti. Tuomet įpykę viens ant antro daugiau pasako i lengviau aiškinti kitus vagis, kurie ir kur padarė kokias vagystes - rezultat i geresni, o tuo sumažėja ir vagysčių skaičius.

Negana įvairių kitų vagysčių. Pagaliau buvo gauti pranešimai, kad tarp Vievio ir Vilniaus ding-

davo iš traukinių čemodanai ir kiti vertingi daiktai. Tai naujas vagių sugalvojimas ir mums įdomus taip pat, nes panašiai atsitikimų keliolikos metų praktikoje nedaug tebuvo. Aiškinant čia minėtas vagystes paaiškėjo, kad vagystės vyksta iš Vilniaus išeinančiame vakariniame traukinyje tarp Vievio-Kaunonių stoties miškingesnėje vietoje. Pasiruošus kaip reikia, išvažiujame ir mes iki Vievio stoties, nors ir budriai sekant keleivius bei visą judėjimą traukinyje, bet vagystės neįvyko - mūsų sugaištas laikas be vaisių. Gal dėl to, kad nebuvo gerai peržiūrėti bei neparūšiuoti keleiviai kaip stotyje, taip ir įeinantieji i traukinį, o tas nebuvo padaryta dėl laiko stokos. Sugauti vagius; vogusius traukinyje, buvo neatidėliojama, ir sekimą tęsėme Vilniaus geležinkelio stotyje kelias dienas išeptai.

Vieno šeštadienio vakare išvažiujam sekdami įtariamus keleivius maskuoti, sekdami įtariamųjų laikyseną vagonė, kuriame perpildyta keleivių ir keli užėmę sėdimas vietas Pulman va-

gono koridoriuje, po gerų vakarienių, o gal dar ir lenkiškosios baltosios išgėrę, snausdami ramiai sau važiuoja i Kauną. Įtariamieji, kurių buvo du, tarp savęs nekalbėdami stovinėja koridoriuje ir dažnai pasižiūri i vieną bei i kitą pusę. Traukiniui artinantis prie Vievio, vienas iš įtariamųjų atsargiai nuleidžia žemyn lango stiklą ir mikliai meta per langą vieną didesnę, kitą mažesnę čemodanus, kurie buvo arti įtariamųjų ant grindų. Išmėję pro langą čemodanus, skubiai pakelia lango stiklą ir pats pereina toliau vagono galą - arčiau laiptų. Gal po 2-3 minučių traukiniui sustojus, vagys patys pirmieji bandė išeiti iš vagono, bet nepasisėkė ir jų abiejų rankos buvo surakintos. Nedavus ilgai apsigalvoti, paskubomis buvo tardomi ir vienas iš jų viską pasisakė ir nuvedęs už dviejų kilometrų nuo Vievio geležinkelio stoties, kur buvo dar vienas - trečias vagis su pavogtais tą pat vakarą daiktais. Iš pavogtų daiktų buvo veršiuoko ar kumeliuko moteriškas paltas ir kiti vertingesni daiktai, kurių bendra ver-

tė galėjo būti apie 400 litų.

Trumpai aprašytą šį įvykį, skaitantis gali pagalvoti, kodėl buvo leista vagims vogti ir išmesti per langą daiktus, kurie lengvai galėjo prazūti, o savininkas turėtų nuostolį. Galėjo būti ir taip, bet mūsų pirmas tikslas buvo suimti vagis tyliai - be jokio triukšmo, jau nusikaltimą padarius ir išsiaiškinti daugiau vagių, kurie priklausė šiai gerai organizuotai gaujai, kas gerai ir pasisekė. O prileiskim, jeigu būtų bandoma suimti kėsinant vagis vogti daiktus ar panašiai, vagys triukšmingai gintųsi užmetamai kaltei ir jiems kaltės neįrodytų. Tuo labiau, kad mes nebuvome tikri, kiek tos gaujos vagių yra keleiviais perpildytam vagonė. O sukeltas mažiausias triukšmas, sutrukdytų keleivių ramybę ir būtų geras ženklas kitiems vagims, o mūsų pastangos būtų veltui. Be to, labai negražiai save pajuoktumė prieš vagis ir kitus žmones.

(D. bus)

KULTŪRINĖ KRONIKA

Iš praeities

ARCHITEKTŪROS
PAMINKLO AUTORIUS

Lietuvos architektūros paminklų autorystės klausimai labai dažnai skendi praeities amžių ruke. Todėl kiekviena, kad ir nedidelė žinia apie praeities dirbusius architektus, dailininkus, skulptorius, meistrus yra brangi architektūros istorijai, nes padeda išsiaiškinti architektūrinių formų genezę ir vietinių meistrų indėlį, kuriant lietuvių architektūros lobius.

Vienų įdomesnių dokumentų yra surasta architektūros paminklo Viduklės bažnyčios (Raseinių rajone) statybos sutartis, surašyta 1800 m. gegužės mėn. 15 d. su Motiejum Biržinskiu*. Dokumentas saugomas Viduklės bažnyčios archyve. Šia sutartimi M. Biržinskis įsipareigojo „iš duotos medžiagos pastatyti Viduklės bažnyčią Jo Eks. Vyskupo žemėse pagal projektą, koks bus pateiktas“, ir šiam

Nuotraukose: Viduklės varpinė ir bažnyčia.

ANTANAS RAMŪNAS

AUSROM IR SAULĖM

Baltija mano,
Svajota mano,
Tėvynės sauskma
Tavy juntu.
Puolu ant kelių
Veidu bedalio
Išvydęs tolius
Tavų krantų.

Baltija mano,
Mėtiną mano!
Ar greitai rytas
Vėl mums išaus?
Ar laisvės dangų
Vilniui, Palangai
Varpai bažnyčių
Tuojaus sugaus?

Baltijos vėjai
Man vis šnabždejo:
— Didvyrių žemė
Vėl bus laisva:
Ir švies pasauliui
Ausrom ir saulėm
Šalis gintarų —
Mūs Lietuvai!

1958. Iš naujausio leidinio
IŠ SUTEMŲ Į AUSRĄ

darbui atlikti jis pasižadėjo turėti dešimtį savo darbininkų. Už darbą buvo nustatyta alga pinigais ir ordinarija (atlyginimas natūra): aštuoniasdešimt pūrų rugių, penkiasdešimt pūrų miežių, keturi pūrai žirnių, šeši pūrai avių, viena statinė silių, viena statinė druskos, šimtas penkiasdešimt gorčių degtinės ir du šimtai penkiasdešimt muštinių talerių, skaitant kiekvieną talerį po devynis lenkiškus auksinus.

Sutarties pabaigoje Motiejus Biržinskis, kaip be-ras-tis, padėjo tris kryželius. Tai rodo, kad jis buvo be specialaus išsilavinimo, bet gabų ir savo laiku garsų bajoriškos kilmės statybos meistrą-dailidę, kadangi sutartyje jis tituluojamas „šviesiausiu ponu architektu“.

Sutartis surašyta lenkų kalba. Projekto, minimo sutartyje, Viduklės bažnyčios archyve nerasta.

M. Biržinskio statytasis pastatas buvo iš apvalių rąstų, kurie 19 a. pabaigoje iš vidaus bei išorės apšaltai ir apkaloti lentomis. Bažnyčia ilgą laiką buvo

*) 1800 metų statybos sutartyje jis vadinamas tai Biržinskiu, tai Biržinskiu.

be grindų, lubos — ant matomų skersinių sijų užkalotos lentos. Priekinio fasado pseudogotikinės bokštelių yra 19 a. pabigos statinys.

A. PILYPAITIS

Jonas Kossu-Aleksandravičius

K R Y Z K E L Ė

Atėjai pasaulin nuogas
Ir išeisi taip iš jo.
Šauksies artimų? Gal žmogų?
O gal broli? Kas iš to!

Ar ne veltų žemėj šauksi —
Niekas čia šauksmo negirdės...
Iškal išmaldos (ne auksol),
Iškal artimo, širdies...

Gal kaip aras kalne gužtą
Ginsi širdį atkakliai.
Bet širdis trapi — ji dūžta
Kaip Venecijos stiklai.

O kas liks, sudužus širdžiai,
O kas liks pasauly, čia?
Lūpos troškuli suskirdę?
Mirs troškimai, mirs kančiai!

O kaip, ilgesio netekęs,
Žmogus žemėje gyvens?
Išpuštos ir naktį akys
Nenuoris mirties akmenis!

Spausi ašarų, o gallių...
Gal ir ašara nekris?
Taip numiris pirmoji meilė —
Liks pilkoji moteris.

Ir išlīs septyntą slogą
Aprėškimo angelai,
Tad pasmaugs tave čia, žmogų,
Smulkūs žemės reikalai.

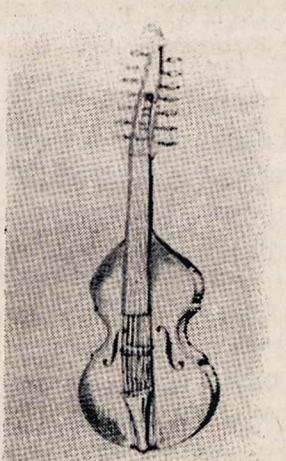
VIOLA

Tokiu romantiniu vardu vadinamas muzikos instrumentas mūsų dienomis sutinkamas tik muziejuose arba senovinę muziką propaguojančiuose specialiuose instrumentiniuose ansambliuose. Tačiau 17—18 a. viola buvo plačiai pripažintas orkestrinis ir solinis-kamerinis instrumentas. Jai skirtus muzikos kūrinius specialiai rašė didieji praeities kompozitoriai.

Savo forma viola primena smuiką ir turi visus jo konstrukcinius požymius. Reikia pažymėti, kad smuikas išstobulėjo tik 17 a. Viola tada buvo pasiekusi tobulumo apogėjų.

Violu buvo keletas rūšių: rankose laikoma arba prie peties remiama viola da braccio (it.), violoncelinio tipo (ji žemę atremiama) viola da gamba (it.), didesnio formato septynių stygų violė d'amour (pranc.).

Senojoje lietuvių raštyje ir archyvuose dokumentuose yra nemažai žinių apie tai, kad viola Lietuvoje buvo populiarius muzikos

instrumentas. Šis instrumentas figūruoja didžiųjų Lietuvos kunigaikščių sąskaitų knygose ir magnatų dvarų inventoriuose sąrašuose. Ypač paplito violos 17 a. Atlikėnai kamerinius kūrinius, jos buvo naudojamos Didžiojo kunigaikščio ir diduomenės kapelose šalia liutnės, teorbo, lyros, gitaros ir kitų instrumentų. Kiek vėliau, kaip ir visos Europos muzikinėje praktikoje, viola Lietuvoje savo pozicijas užleido smuikui.

Bernardas Bradzonis

Per pasaulį keliauja žmogus

Baltas baltas kaip vyšnios viršūnė,
Žydras vėdo kaip žydras dangus,
kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
per pasaulį keliauja žmogus.

Buvo draugas šviesaus Apolono,
buvo brolis jis meilės Sapfo,
ir kely begalinės kelionės
nemaciau aš nuvargusio jo.

Šoko jis, gėrė jis ir dainavo
Su Katulu Dianos laukuos,
jam Horacijus šaukė: Bis, bravo!
Krito žiedas nuo vyšnios šakos...

Krito žiedas kaip naktys, kaip dienos,
kaip gyvenimas visas nukris,
o jis vienas, jis vienas, jis vienas
prarastom praeitin nebegrįs.

Baltas baltas kaip vyšnios viršūnė,
žydras vėdo kaip žydras dangus,
kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė
per pasaulį keliauja žmogus.

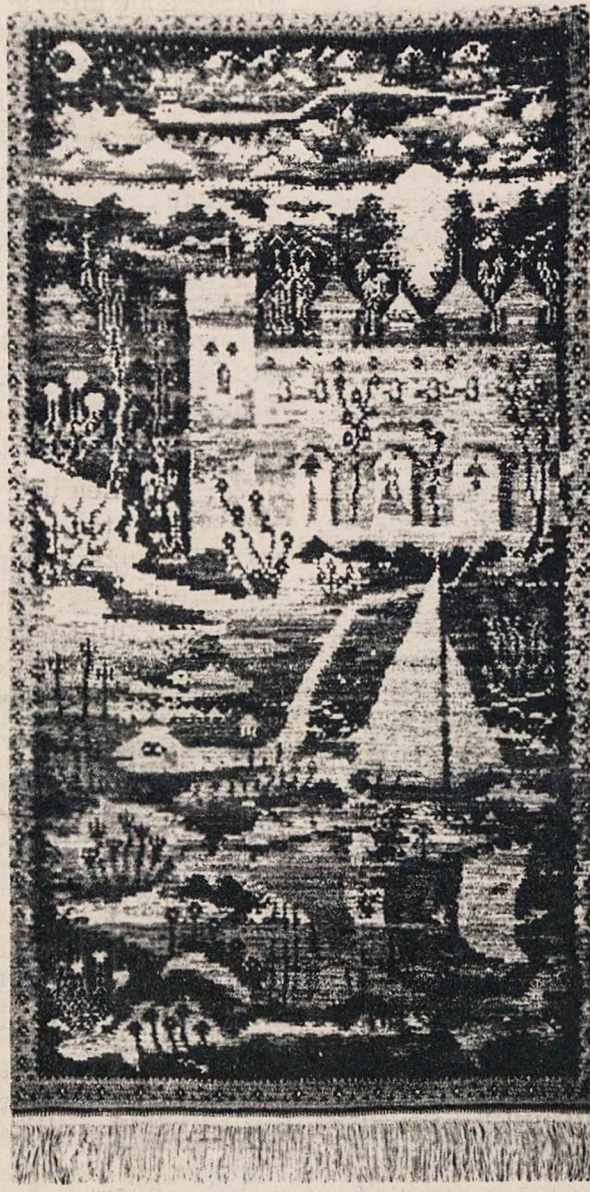
Baigęs Dailės institutą, jaunas skulptorius V. Mačiūka iškalė akmenyje Atlanto nugalėtojus. Tai skulptoriaus diplominis darbas

Sukanka trisdešimt penkeri metai nuo transatlantinio lakūnų lietuvių Stepono Dariaus ir Stasio Girenos tragiško žuvimo. 1933 metų liepos 17 dieną sudužo jų lėktuvas „Lituanika“. Lakūnai nukrito miške, Mislubžo apskrityje, ties Pščeniko kaimu. Taip dabar Lenkijos Liaudies Respublikoje vadinama ta vietovė. Anksčiau ją buvo pasisavinę Vokietijos reichas, ir visi lietuviai žinojo katastrofą įvykus Soldino apskrityje. Lakūnai žuvo, ne nutūpimo įveikę 6411 kilometrų kelią, belikus iki Kauno tik dviem valandomis skrydžio — 650 kilometrų.

Visi lietuviai gedėjo drąsiųjų sekaly, pasitaravusių pasaulio aeronautikos pažangai, išgarsinusių tėvynės vardą. „Darius ir Girenas narsūs vyrai buvo, perskridę Atlantą, Vokietiją žuvo“, — dainuodavo liaudies daina.

Iš „Švyturys“ žurnalo, 1968 m.

ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ

THE STORY OF THE BALTIC SEA
BALTIJOS MARIŲ PASAKA

TREJOS DEVYNERIOS

VEDA DR. GUMBAS

Kartų avinas į kalną
įkopė sau pamažu.
Apsidairė...
Kaip gražu!
Viskas matos kaip ant delno.

Ten,
žemai žaliuoja lankos,
tokios mažos, tokios menkos...
Ten,
žemai rūpšnoja žolė
jėto seserys ir broliai...
O jiai — aukštai!
Tad ims
varlovaut visoms avims.
Vadovauti ir, savaime,
sergeti jas nuo nelaimių.

Žvalgos avinas...
Ir inato:
vilkas ropščiasi iš griovio...
Avinas ragus pakrato
ir akis išpūtęs stovi.
Reiktų vilką griebt už sprando
ir apgint avelių bandą,
bet patsai taip nusigando,
jog tik „be...“ kimiai subliovė.

Vilkas avelės išpiovė.

Vadovaut menka garbė,
jei tiklatai temoki „be!“

MINIATIŪROS

— Iš kur, dirbdamas fabrike sargu, įsigijote „Volgą“! —
paklausė teisėjas.
— Pardaviau „Moskvičią“, — atsakė teisiamasis.
— O iš kur gavote „Moskvičią“!
— Apie tai neklausinėkite, nes jau dujus metus už jį
atsėdėjau.

Gerbėjai

Smeižtas! Netiesa, kad vyrai moteris gerbia tik Kovo 8-ąją. Didelę ir jautrią vyrų širdį aš pastebėjau seniai.

Kartą, grėbdama sieną, supratau, kad jis ne toks, kaip kiti. Supratau, kai ties manimi užspringo traktorius, ir jis, iškeikęs motorą, pasiteiravo, kiek man metų. Paskui dar paklausė, ar es nebijanti tamsios priemonės! Nors tepaluotas, suduodas, bet jautrus. Ne toks, kaip kiti, kurie net nepastebi, kad tau jau aštuoniolika...

Kai gimė vaikas, mūsų kino mechanikas, visiems matant, pertraukio tarp žurnalo ir meninio filmo tėsė traktorininkui į dantis. Ir sakė: „Smiki tu smiki, suėdei mergai gyvenimą...“ Apie mane sakė! Ir, svarbiausia, tas kino mechanikas man visai ne giminė. Net jo vardo neprisimenu. O paguodė, užjautė mane, visiems matant...

Gimus antrajam, supratau, kad ne tik privatus asmenys, bet ištisos organizacijos rūpinasi atskiru individui. Kino mechaniką svarstė profsąjungos susirinkime. Sekretoriukas, — neįsivaizduo toks, pora metų už mane jaunesnis — o apie niekystbę kaip iš radio taško pylė. Rašio žmogus, ir su diplomu...

Trečiajam gimus, manimi susirūpino pats brigadininkas. Į darbą nebevaikė... Pastebėjus, kad paryčiais troba alaušta, malkų vežimą atgūrio. Ir šieno čiuziniam leido parsinešti. Praktiškai jautrus vyras!...

Ir dar: ne pagal pareidus apie žmogų reikia spręsti. Tegu ir milicinin-kas — be reikalo bobos jo kepurę vaikams gąsdina. Kartą apylinkės įgalotinis po parą su susikvietė visus: tą traktorininką, kino mechaniką, sekretoriuką, brigadininką. Ir mane pasisaukė. „Jūs čia, mano panosėje, nelegalią organizaciją kuriate!“ — kai rėžė kumčiu į stalą, visai ne mane, o vyrus bardamas. Jiems paromis grąsino, o man tik akį mirkt. Pareigų spaudžiamas, užėina, būdavo, suskaičiuoja vaikus, patikrina, ar visi į pasą įrašyti. Ir vis akį merkia, net vaikai priprato. Kartą bežaisdami jo platų diržą kažkur nu-daigojo...

Atvažiuojęs korespondentas — tada, kai apie mūsų milicinininką feljetoną rašė — išaiškino man, jog ne kad loska, o pagal kodeksą žmogus žmogui turi būti artimas. Bemaž kaip brolis... Ne visai kaip brolis, bet taip artimas artimas... Tai liežuvis — iki ausros neatfiksai...

Tik mes, moterys, kartais neįvertiname vyrų gerumo. Kad ir mūsų kolūkio bobos — joms nieko nėra švento. Net ant korespondento skundais dergė, ir tą gražiai piktėlėjusį socialinio aprūpinimo inspektorių, kuris pažadėjo visą mano prieauglį į vaikų namus įlaistyti, — ir tą anoniminius popieriais vanoją. Aš jau nekaltu apie tuos vargšus pravažiuojančius šoferius. Mašina dar kaip reikiant nesustojus, o jos jau numerį užrašinėja... Įmanytų — gyva suestu. Seniai sakau: jeigu bobiškas protas sėdėtų valdžioje, pašvilp — jokios pagalbos netgi aš, daugiavaikė, nesulaukčiau...

Laimė, visur yra jautrių, ūkiškų, mokykų, piktėlėjusių, žodžiu, moteris gerbiančių vyrų. Gerbiančių bet kokių metų laikų ir bet kokiomis aplinkybėmis!

Iš satyros ir humoro žurnalo „ŠLUOTA“, leidžiamo Lietuvoje.

VINČAS MYKOLAITYS
SUKILĖLIAI PUTINAS

XI

Ir jis ėmė jai vaizduoti ne tik savo paties žygio, bet ir viso sukilimo galimą nepasisekimą. Sukilimas neparuoštas. Ginklų nėra, vieningos, stiprios organizacijos nėra, ponai siekia vieno, muzikai nori kito. O sukilti prieš ką? Prieš didžiulę imperiją, prieš galimą ginkluotą armiją! Lenkai jau sukilo. Ar jie ištesės? Ar sukils rusų valstiečiai? Abejotina. Pagaliau...

Nežinia, kaip ilgai Mackevičius būtų tęsęs savo abejonių samprotavimus, tačiau netikėtai Malvinos veide pamatęs nepasitenkinimą, o akyse ašaras, staugia nutraukė savo kalbą.

— Kas tau yra, Malvina? Žinai, man ateina į galvą visokių minčių. Ne visoms nė aš pats tikiu.

Ji pažvelgė į jį priekaištingai:

— Kam tu man visa tai šneki? Juk žinai, kad apie tuos dalykus aš nieko neišmanau. Jei tau atrodo, kad sukilimas nepavyks, tai neik. Sėdėk savo parapijoje ir mokyk žmones.

Sitie žodžiai it kalavijas nuvėrė jį ligi pat širdies. Jis pašoko iš vietos, pastvėrė jos ranką ir ėmė kalbėti iš susijaudinimo kimstančių balsu:

— Malvina! Neklausyk manęs! Aš netikiu tuo, ką tau čia kalbėjau. Aš vienas norėčiau, kad ir tu netikėtum ir mane dar labiau sustiprintum. Aš šimtą kartų visa tai esu apgalvojęs. Sukils Lietuvos žmonės, sukils Lenkijos chlopai, sukils Rusijos muzikai! Kas nugalės tokia galybė? Ji nenugalima! Gyvenimas pa-jai, — jei nepadėtume jums apsirūpinti. Sukrovę daiktus prieškambarį, įdėtu į vidų. Kambario buvo netvarka. Ant grindų marguliavo su-plėšyti popiergaliai, ant stalo mėtėsi knygos, ant so-

Malvina klausė jo džiaugsmingai plakančia širdimi, o jis, dideliais žingsniais perėjęs iš kampos į kam-pą per kambarį, vėl prabilo pasikeitusiu balsu:

— Klausyk, Malvina. Jeigu aš ir tikrų tikriausiai žinočiau, kad mes pralaimėsime ir manęs laukia kartvės, aš vis tiek ečiau! Aš negaliu neiti, aš neiti negaliu! Toks gyvenimas pasidarė man nebeapkeliama. Aš dūstu tarp šitų sienų, šitoj parapijoje! Aš noriu bent sykį laisvai atsikvėpti. Aš noriu tapti kitu žmogumi — visai kitokiu, negu dabar esu. Aš noriu šitą sutaną pakeisti kario mundierium, breviorių — šautuvu ir kardu.

Malvina nustebugi žiūrėjo į šitaip pasikeitusį kunigą. Tai štai koks jisai! Tačiau greta susizavėjimo jos širdyje ėmė rusenti ir nuogastavimo jausmas. Jos pamiltasis žmogus pasiryžęs visam kam. Jis nevengs pavojų, jis nevengs mirties. O ji trokštė, kad jis išliktų gyvas ir sveikas. Ji nieko nesitiki sau. Ji žino, kad judviejų gyvenimas niekad nesutaps. Iš paviršiaus žiūrint, jiedu pasiliiks atskirti ligi mirties, vis tiek kada ji įvyktų. Tačiau viduje, sieloje, jiedu nebus vienas kitam svetimi.

Atsisveikindama ji vos ištari:

— Aš norėčiau dar kurią dieną tave atlinkyti. Paskui...

— Gerai, — sutiko Mackevičius. — Trečiadienį būsiu namie. Ateik trečiadienį. Tik įspėju tave: ne-apkrauk manęs visokiais nereikalingais daiktai, — diškų Nastė pranešė, kad Petras atvykęs šią sapridėjo šypsodamasis, tarsi įspėjęs jos būsimo atsilankymo tikslą.

Trečiadienį ji atvažiuo rogelėmis, prisikrovusi Nelengva jiems buvo išsiveržti — vienam iš žmonos, visokios mantos. Buvo ten ir baltinių, ir auliniai ban-tram ir baltinių, ir kailinukai, ir maisto dalykų — džiuvių, kumpio, lašinių.

Mackevičius, visa tai pamatęs, pusiau juokaudamas, pusiau rimtai, barė Malviną:

— Išleidi tu mane kaip kadaise mama į seminariją. Kam to reikia? Menki mes būtume kariai, jei nesugebėtume apsirūpinti, kas mums reikalinga.

— O mes būtume menki piliečiai, — prieštaravo šnipui.

Pirmiausia reikėjo surinkti ginklus. Kiekvienoje kalvėje šnypstė dupleš, žioravo žaizdrai, trinkėjo rimti. priekalus kūjai. Kalviai kalė dalgius. Silėnų Dun-

fos gulėjo kariška apranga — kelnės, mundierius, dulis uoliausiai darbavosi. Vienas kalvės kampas Malvinos padovanotoji konfederatė, pistoletas, kam-buvo užverstas dalgiais, kitas kotois. Turėjo Dun-dulis dar kelis kardus, kelis šautuvus ir pistoletus.

Tik patikimesnieji Silėnų ir Bagynų vyrai galėjo per-žengti kalvės slenkstį. Noreika, Balsių Vincas, vežė-jas Pranciškus ir dar pono Survilos liokajus Steponas — dažni Dundulio svečiai. O dabar štai dar prisidėjo Balsių Petras su savo draugu Adomu.

Kai šiedu vieną pavakare sustojo su vežimu prie kalvės ir pasisakė esą Mackevičiaus siųsti nugabenti ginklus, Dundulis pats padėjo sukrauti viską, ką tu-rėjo, pridengė šiaudais, uždėjo pasostę, ir abudu vy-rai nudardėjo Paberžės link.

Tomis dienomis ne vienoj pirkioj ėjo ginčai sūnų su tėvais, skambėjo traškūs ir pikti balsai, protar-piais galiliai prasiskverbavo moterų kukčiojimai. Niūriausia nuotaika buvo gal Kedulio pirkioj. Tėvas, išgirdęs, kad parvyko žentas, nebeištvėrė savy. Sūnus Jonas ir dukterė Uršė šokosi prieš tėvą. Kilo aršūs ginčai.

Tėvas daužė kumštėmis stalą ir rėkė:
— Gudročius atsirado! Ko jis čia parsivilkio? Pa-cią ir sūnų pametė! Maisto kelti parsivilkio! Kvailes-nių už save mulkinti! Nelaimė ant viso sodžiaus užtrauks. Josiū! Kėdaines policijai įduoti.

— Jok, jok, — šaipėsi Jonas. — Skub...akis!.. Tik saugokis, kad paskui ant sausos šakos nepakibtum. Su maistinėkais, tėvai, juokų nebus.

— Tai tu su tėvu šitaip?! Lauk iš mano pirkios!

— Ir išiesiu. Trauksiu kartu su visais. Su Macke-vičium trauksiu.

— Užmuši!.. — krikė senis nesusivaldydamas. — Lauk man iš akių! O gal pirmiausia ponui duoti žinią?

Pikčiausia, kad nė jis pats nežinojo, kas jam rei-kia daryti. Vis įkyriau graužė senį Kedulį mintis, kad reikia sudrausti, miatėzo neleisti. Bet kaip?..

Pasidaryti išdaviku. Judošium? Kunigas grasino iškeikšias, švęstoj žemę nelaidosias... Ė, toks jis ir kunigas. Pats miatėznikas!.. Kedulis nebegali nu-

Daugiau bus.

J. VENCKUS S. J.

VIENA RŪKIMO PASEKMĖ

MOTERYS, KURIOS RŪKO, GIMDO MAŽESNIUS KŪDIKIUS

Prof. Charles Scott Russel, ginekologas, moterų ligų specialistas, at rado, kad moterys, kurios rūko, gimdo mažesnius vaikus. Jis padarė Sheffieldo (Anglijoje) universiteto klinikose tyrimus su 2,000 nėščiomis moterimis. Jis duomenis paskelbė spaudoje - British Journal of Preventive and Social Medicine.

Profesorius Charles Scott Russel pats stebė-

josi savo gautais duomenimis, nes niekas iki šiol nemanė, kad moterų rūkymas gali turėti įtakos jų embrionams. Be to, pastebėta, kad rūkančios moterys išstato savo kūdikius pavojui, kad jie gali anksčiau, prieš laiką, gimti (miscariage), ar gali gimti negyvi (stillbirth), ar gali anksti mirti. Taigi, išeina, kad nėščios moterys turėtų tai žinoti ir stengtis būtinai nerūkyti, bent kol praeis nėštumas, gal ir penėjimas savimi.

VIENOS KATĖS ISTORIJA

MIRĖ KATĖ, KURI 15 METŲ LANKĖ KASDIEN MOKYKLĄ

Šiais metais rugpjūčio 13 d. mirė katė (tomcat), kuri pragarsėjo visame pasaulyje. Ji pasirodė daug kartų televizijoje, gavo apie 10 tūkstančių laiškų, daugiausia iš vaikų. Ta katė penkiolika metų kasdien atėdavo į mokyklą ir prabūdavo mokykloje per visas pamokas.

Po paskutinės pamokos išeidavo. Ilgai niekas nežinojo, kur praleisdavo naktį ir atostogas. Kai prasidėdavo rudenį pirmoji pamokos diena, katė vėl atėdavo. Ji pasirinko tik vieną klasę, Room 8 ir nuo to gavo vardą "Room 8", ir visi ją tuo vardu vadindavo ir tuo vardu gaudavo laiškus.

Rudenį 1953 metais, mokslo metu pasirodė mokykloje (Elysian Heights

Los Angeles, Calif.), paklydusi kalytė. Vaikai ją priėmė ir savo sandvičių likučiais ją maitindavo. Tik vėliau ji gaudavo sau skirtą porciją mėsos, kuri buvo laikoma šaldytuve. Paprastai katės neleidžia, kad vaikai ją pašiotų, spautų, tampytų, gnaužytų - su tokiu likimu jau daugiau šunės sutinka - bet šita katė viską nuo vaikų priimdavo. Metų pradžioje vaikai išrinkdavo vieną mokinę, kuri turėdavo tą katę prižiūrėti, kad jai nieko netrūktų.

Du mokyklos mokytojai parašė apie ją knygą vaikams, kurią vaikai labai mėgdavo skaityti. Iš tos knygos pajamų praplantino mokyklos knygyną.

Vaikai buvo padarę katės kojytės antspaudą ir ant visų laiškų, kuriuos siųsdavo visos Amerikos vaikams, uždėdavo tą antspaudą, tai buvo katės parašas po laišku.

Šiomet širmą kartą po 15 metų draugystės, pradės pamokas Elysian Heights mokykloje be "Room 8" katės.

*** **

Paimkime kitą įdomų įvykį su gyvuliais. Kopenhagoje (Danija) gyvena zoologijos sode orangutanai, patinas, vadinamas Tarzan. Orangutanai gyvena Borneo ir Sumatros salose. Žodis orangutan vietos kalboje reiškia "miško žmogus", žmogus pabėgęs į mišką, kad nereikėtų anglams mokėti. Neseniai zoologijos sode mirė jo žmona ir jo vaikas. Tarzanas labai liūdėjo, nusiminė ir pamanė, kad jo sargas ir maitintojas, kuris per 36 metus tarnavo gyvuliui, buvo jo skausmo kaltininkas. Tarzanas niekados nekąsdavo savo maitintojo, bet šį kartą iš nuliūdimo ir pikto, įkando jį. Sargas Kay Petersen gavo kraujo užkrėtimą. Zoologijos sodo direktorius Sven Andersen pranešė, kad Kay Petersen, mirė nuo kraujo užkrėtimo, nuo nuliūdimo Tarzano įkandimo. - Ir gyvulių pasaulyje vyksta įdomių dalykų!

WAWA ONT.

"TAUTOS VADO" VIZITAS

Rugpjūčio 23 d. saulelę čia tarpe kitataučių išsi-barščiusių lietuvių pasiekė žinia, kad į Wawą iš Sault Ste. Marie, Ont. yra atvykęs "tautos vadas", kuris labai įtikinamai ieško aukų Kanados Lietuvių Fondui (atseit "ubagaujas!").

Iš tikrųjų, čia buvo atvykęs Š. Ontario KL Fondo įgaliotinis J. Skardis. Svečia globojo tautiečiai J. Vinslovai ir J. Žilys, kuris yra pilnateisis KL Fondo narys šioje turinčioje 5000 gyventojų tolimoje, bet ypač vasarą gražioje vietovėje, kurios pati didžiausia pramonė yra rūdos kasyklos ir daug pajamų gaunama iš skaitlingų turistų.

Kaip nerašyta taisyklė, kad iš mišrios šeimos

logijos sode mirė jo žmona ir jo vaikas. Tarzanas labai liūdėjo, nusiminė ir pamanė, kad jo sargas ir maitintojas, kuris per 36 metus tarnavo gyvuliui, buvo jo skausmo kaltininkas. Tarzanas niekados nekąsdavo savo maitintojo, bet šį kartą iš nuliūdimo ir pikto, įkando jį. Sargas Kay Petersen gavo kraujo užkrėtimą. Zoologijos sodo direktorius Sven Andersen pranešė, kad Kay Petersen, mirė nuo kraujo užkrėtimo, nuo nuliūdimo Tarzano įkandimo. - Ir gyvulių pasaulyje vyksta įdomių dalykų!

(vedusių kitatautes) didesnės aukos jokiems lietuviškiems reikalams nereikia tikėtis. Taip buvo ir čia, o vienas kitatautė vedęs turtingas tautietis pasisakė jokių aukų lietuviškiems reikalams neduodęs ir neduosias, nes savo laiką lietuviai (ji paleistą iš vokiečių ginkluotų jėgų po nacių kapituliacijos) nenorėję priimti į išvietintų asmenų stovyklą...

Atrastos vienos be vyrų tautietės negalėjo pačios apsispręsti, ar didesnės aukos duoti. Štai, p. O. Mitrikienė sakėsi praėjusį kovo mėn. davusi \$10., o dabar be vyro nieko negalinti duoti. Tautietė p. Grušienė davė \$10. o jai buvo priminta jos vyro Prano Grušo pasižadėjimas duoti visą \$100.

Kadangi tiek tautiečiai P. Grušiai, tiek V. Mitrikai yra gerai įsikūrę ir turtingi žmonės, tai reikia tikėtis, kad abi šios šeimos savo laiką pasidarys KL Fondo nariais.

Abi viršpaminėtos po-

NL bendradarbis Leonas Kantas - Kančauskas su šeima, žmona Marija ir sūnūs Kęstutis ir Vytautas. L. Kantas turi savo verslą fotografijų studiją Californijoje. 6671 Hollywood Blvd., Hollywood, Calif. USA.

nios labai klausinėjo, kiek iš viso tautos ir kitokių fondų yra ir kuo jie viens nuo kito skiriasi. Šioje vietovėje KL Fondui labai didelį "meškos patarnavimą" yra padaręs vienas iš Toronto pravažiuojantis tautietis, kuris paaikškinęs čia, kad KL Fondas yra senų smetonininkų karininkų organizacija, kuri renka pinigus, kad turėtų iš ko pagerti!

Norėtųsi šio pigaus Toronto "išminčiaus" pa-

klausti, ar tokiais šmeižtais jis pats noris išsisukti nuo \$100. - aukos KL Fondui, ar esąs komunistinio melo auka, tačiau kam reikia dar ir kiti tautiečiai klaidinti?

Turint galvoje ligi šiol iš viso Wawoje surinktus KL Fondui apie \$300, - ir Hawk Junction (15 mylių nuo Wawos) gyvenantį tautietį Mykolą Kairį pažadėjusį paaukoti \$100, - o taip pat ir kitus pasižadėjusius, tai šioji apie tuzi-

PARDUODAMA

Jau išėjo iš spaudos Jono Šiaurietio įdomi knyga,

"APOCALIPSE"

20 - jo amžiaus raida. Nuostabių įvykių. Romos katalikų bažnyčios reformos apocalipsės šviesoje. Perskaitykite ir apsvaistykite. Reikalauskite pas visus lietuviškų knygų platintojus arba pas leidėją šiuo adresu:

Jonas Burčikas
2272 Lavalle, Ville Jacques Cartier, P.Q.
Canada.

A.B.C.

SIUNTINIŲ AGENTŪRA

• ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgalia priimti siuntinius ir legaliai išrinkti maito mokesį.

• ABC aptarnauja LIETUVIUS klientus Montrealyje, kurių turi pilną pasitenkinimą per praėjusius 13-ka metų.

• ABC turi didelį pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, kurių yra aukščiausia kokybė - žemiausia kaina!!!

• ABC dabar turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams:

UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

100 sv. cukraus \$ 15.50 Šitos kainos įskaitant: produktus,
100 sv. miltų \$ 21.50 miltų, persiuntimo mokesį ir t.t.
100 sv. ryžių \$ 25.00 Jūs nemokėsite nė vieno centa
20 sv. taukų \$ 12.70 daugiau!

Užsakykite ABC dabar ir padarykite užsakymus, tai išvengsite skubėjimo.

ABC patarnavimas - 100% pasitenkinimas!

Johan Tiedman Reg'd
DIRBU VISŲ RŪŠIŲ BALDUS
PAGAL UŽSAKYMUS

1092 Clark Street /prie Dorchester/, Montreal, P.Q.
TEL: 861-3032,
vakare - 254-6898. /Kalbame lietuviškai./

BALTIC WOODWORK CO.

DAROMOS ĮVAIRIOS DURYS, LANGAI, VIRTUVĖS KABITAI.
IR KITI ĮVAIRIOS MEDŽIO DIRBINIAI.

K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS.

Adresas: 547 Lafleur Str., LaSalle.

Montreal, P. Q.

Tel. DO 6-3884.

LaSALLE AUTO SPECIALIST Reg'd

SAV. G. DESROCHERS

Taisau ir dažau lengvas mašinas
7717 GEORGE LASALLE, QUE.
(Priešais "Nepriklausomos Lietuvos" redakciją)
Tel.: garažo 368-0500
namų 368-4203

79 ir 81 St. Zotique St. E.,
Montreal, tel. CR 7-0051.

Telefonas 768-6679

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius ir kitą Jūsų namų apyvoką.
Savininkai:
A. Keršys, P. Petulis, P. Keršulis, A. Greibus.
1205 CHURCH Ave., Verdun, Montreal.

Universal Cleaners & Tailors

- Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius.
- Siuvu naujus pagal užsakymus vyriškus paltus, kostiumus ir kelnės.
- Aukštos kokybės medžiagos.

239 FOURTH AVENUE B. KIRSTUKAS

(at Wellington St.)

Tel. 769-2941

Tony's Photo Studio

1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.

PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTŲNOS
SUKAKTUVES MAŽAMEČIAMS
ĮVAIRIOS PROGOS

1920 Frontenac St. Montreal, P.Q.

T. Laurinaitis

ME 7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117-6th Avenue,

Lachine.

BELLAZZI - LAMY, INC.

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd. Ville LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.
Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330

Naujų: 366-7818
Maudotu: 366-5691

LaSalle Automobile Inc.

PRES. M.L. DAIGNEAULT, 7635 BOUL. LASALLE - LA SALLE

HIGHLAND AUTO BODY

CALEX GAS BAR

DIRBTUVĖ --- GARAZAS

Atliekami įvairūs automobilių taisymo ir dažymo darbai:

Infra red & Vinyl Tops painting

Gazolinas, Alyva ir kiti patarnavimai

Padangos žemiausiomis kainomis
ir baterijos.

Lietuviams nuolaida.

611b Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Javys 365-3252

JOE'S BUTCHER & GROCERY
LAURINAITIS JUOZAS

ALUS, MINKSTI GERIMAI IR VISOKI MAISTO PRODUKTAI.

PRITYRES SVIEŽIŲ IR RŪKYTŲ LIETUVIŠKAM SKONIUI DEŠRŲ
GAMINTOJAS.

PRISTATYMAS GREITAS IR SAZININGAS NAMUS, SALES VISOSE
MIESTO DALYSE.

1918 Frontenac Street, Montreal,

TEL. 524-0209

/Prie pozeminio "METRO" stoties./

na lietuvių turinti vietovė KL Fondo, to didžiausio ateityje lietuvių bei lietuviškumo palaikymo ar išlaikymo ramščio, reikalai yra geresnėje padėtyje, negu daugelyje didesnių lietuvių kolonijų Kanadoje.

Užbaigiant, duosniems Wawos tautiečiam reikia priminti, kad visos aukos Kanados Lietuvių Fondui yra atskaitomos mokant Kanados federalinius mokesčius ir kad aukas galima siųsti ir tiesiai į Torontą KL Fondo reikalų vedėjui adresu: Mr. P. Lelis, 325 Seaton St., Toronto 2. Ont. Koresp.

PRANESAMA APIE NAUJĄ
GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ -
sutraukiančią
hemorojus

-- Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas at rado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmą įvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite viso se vaistinėse. Pinigai bus grąžinti jei nebūsate patenkinti.

TORONTO

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME
5% už depozitus
5½% už šėrus

DUODAME
mortgičius iš 7%
asm. paskolas iš 7%

KAPITALAS virš trijų MILIJONŲ DOLERIŲ.
ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupy dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p.p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

SVEIKATOS KLINIKA—Health Clinic

Medicininis ir pooperacinis gydymas

Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo lietuviška klinika. Įvairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydomeji judesiai ir psichologinė terapija.

B. Naujalis, Ps.D.R.M.N.Pt.

460 Roncesvalles Ave., Toronto

Tel. LE 3-8008

ILGIAU LAUKSITE, ILGIAU KENTESITE. TIE, KURIE TIKRAI NORITE PALENGVEJIMO, TUČTUOJAU — MINUTEMIS GERIAU JAUSTIS.

Imkite DIANA DROPS — lašus ir tuomet palengvinsite stiprų kosėjimą slogoje, krūtinės peršalime, šalčio krėtime, karšligėje, skausmus sąnariuose bei visame kūne, gerklės skausmus, užkimimą, bauriam čiaudėjimui, nosies negalavime, asmoje, bronchite. Dėl palengvėjimo ir laisvesnio kvėpavimo. Niekas neveikia taip — kaip DIANA DROPS — tikrai greitai veikiantis pasekmės. Kainuoja \$ 2.00 butelis mūsų vaistinėje.

ROXODIUM mediciniškas skystis įtrinant greitai pagerėjimui artrito, reumatizmo, muskulų skausmų, nugaros skausmų, išsijos — šlaunies skausmų, uždegimo — skausmų pečiuose, rankose, alkūnėse, riešiuose, skausmingiems nelankstiems pirštų sąnariams, skausmų kojų riešiuose, keliuose, krūtinės persišaldyme, neuralgijose — galvos skausmų, aplinkinio ausų skausmo, veido ar sprando skaudėjimo, nuo sužiedimų, nudrėskimų, išnėri mo ir patesimo mazguotų venų blauzdos, galvos ir odos niežėjimo, pūliavimo, spuogų veide arba visame kūne. Pasekmės greitos — minutėmis. ROXODIUM nedegina ir neerzina odos. Laikykite atokiau nuo akių.

Kainuoja \$ 2.00 butelis mūsų vaistinėje.

LUSCOE PRODUCTS LIMITED

559 Bathurst Street, Toronto 4, Canada.

Prans Alšėnas.

VISKAS MIELA KAS SAVA

Neseniai buvau kvietas ir dalyvavau lietuviškos poros vestuvėse. Kvietimas, vestuvinės puotos vieta ir visa kita buvo kitiokiški (geriau pasakius, daug lietuviškesni), negu kitų lietuviškųjų vestuvių svetur, ypač čia, Toronte. Kodėl? Pirmoj eilėje, kad kvietimas iš pagrindų lietuviškas: ir lietuviškai atspausťas, ir kviečias į lietuvišką šv. Jono Krikštytojo parapijos bažnyčią jungtvių ceremonijoms, o galiausiai — kviečiama į vestuvinių pokylį — taip pat lietuviškon Prisiškėlimo parapijos salėn. Gal tai dėl to, kad jaunosios tėvai ir pati jaunoji — žinomi visuomenės veikėjai, bet, reiktų pasakyti, kad ir labai daugelis iš mūsų vaidinam didelius veikėjus, kai nereikia mums tai įrodyti pavyzdžiais.

Šiaip jau, reiktų pripažinti ir pabrėžti, jog tokie kvietimai mūsųose nebe dažni. Dažniausia (ypač vestuviniai kvietimai) jau atspaudžiami anglų kalba (besiteisinant praktiškumo sumetimais), o jau sa-lės, anaipol, nebelietu-

viškos, mat, jos, matyt, "perprastos". Jeigu šliūbą lietuviškoji pora dar paima savor bažnyčioje, tai jau banketui — dandinama si kažkur ir į kažkokius miesto pakraščius, į moderniškus viešbučius, i nežinomas, niekad kvies-tųjų svečių nebūtas, tų viešbučių sales, be abejo-nės, galvojant, jog tai da-romas labai didelis "ma-lonumas" vestuvinio po-kylio svečiams, o sau (vestuvių puotos rengė-jams) — garbė...

Tačiau iš tikrųjų, labai nuoširdžiai pagalvojus, tektų statyti klausimą: kažin, ar taip? Daugelio svečių nė kiek nenudžiugina tos puošniosios pas kitataučius samdytos viešbučių balinės salės, bet priešingai — nuliūdina ir prisilėgiantčiai nutei-kia, nes, mat, daugelis lie-tuvių, nors pagyvenę ilgą laiką svetur, dar bevelytų anot amžinos atminties Vaizganto, čiulpti nors apypurvinį, bet savą — lie-tuvišką čiulptuką, atseit, jie bevelytų ir pabanke-tauti kiek nors vestuvė-se bei pasilinksinti nors ne tokiose puošnios sa-

SEJA

Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas

Redaktorių Vytautas Bildašas.

Administracijos adresas: JUOZAS URBELIS.

1649 N. Broadway, Melrose Park., Ill., USA.

Prenumerata: JAV ir kitur 3 dol. metams.

NOTARAS

ANTANAS LIUDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V.S. Mastis, L.L.D.

Namų, farmų ar bet kurio verslo pirkimo — pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir visi kiti teisiniai reikalai.

408 RONCESVALLÉS AVE.,

TORONTO...

Margio vaistinės II aukštas.

Tel: Įstaigos LE 7-1708,

Namų CR 9-6166.

lėse, bet lietuviškose, mūsų pačių pirktose, statytose ar kitokiu būdu įgytose.

Nežinau, kokia tuo reikalu padėtis yra kitose lietuvių kolonijose — Montrealy, Hamiltone ir kitur (nors provizoriniai yra žinoma, jog ir ten turima gana gerų lietuviškų salių), bet mūsiškė lietuvių kolonijoje (Toronte) — juk turime trejas patalpas, kur galėtume pavaišinti ir palinksinti svečius savo besituokiančių vaikų vestuvėse: Prisiškėlimo ir šv. Jono parapijų, o taip pat — Lietuvių Namų salės.

Ir kaip keista, sakytai, kad kitų tautybių žmonės — veržiasi į mūsų sales su savo tokios rūšies banketais, o mes — bėgame iš jų.

Nelabai seniai, prisimenu, irgi buvo toks atvejis. Tuokėsi lietuvių pora Prisiškėlimo parapijos bažnyčioje, žmonių buvo begaliniai daug, vadinas, iškilmingos sutuoktuvės ir dar iškilmingesnis vestuvių pokylis, deja, ne savoj, ne lietuviškoj salėj bet kažkur kitur — viešbutyje. Gi tuo pačiu kartu, kai buvo sutuokiama lietuviškoji pora, Prisiškėlimo parapijos salėje užė itališkosios poros vestuviniškai.

Dažnai panašūs reikalai įvyksta ir ne tik su lietuviškų porų vestuvėmis. Skubama kitur, į visokių sales kitataučių sales, ir su minėjimais, parengimais ir priėmimais, ženklinančiais mūsų visuomeninę ar net Tėvynės laisvės kovos veiklą.

Tiesa, galimas daiktas, kad ir puošnioji Prisiškėlimo parapijos auditorija negali aprėpti visų mūsiškių parengimų ir būti visoms toms progoms at-

Atkelto iš 3 pusl

VLIKO V-BA GAVO KORĖJOJE

liepos 1 d. išleisto "Pavergtų Tautų iš komunizmo tironijos išlaisvinimo sąjūdžiui paminėti" pašto ženklą pavyzdžius.

Korėjos Antikomunistinė Lyga praneša Vliko valdybai, kad liepos 16 d. Seule ir kituose miestuose buvo surengti Pavergtų Tautų Savaitės minėjimai. Lyga reiškia užuojautą lietuvių tautai ir įvertinimą lietuvių ryžto siekti laisvės bei nepriklausomybės. (Elta)

DU RAŠYTOJAI IŠ VILNIAUS

— Vytautas Sirijos — Gira ir Paulius Širvyš — rugpjūčio mėnesį praleidžia "kūrybinėje komandiruotėje", žvejybos laivuose. Pirmasis, dirbdamas kaip laivo gydytojas, plūduriuoja ties Afrikos pakrantėmis; antrasis, kaip paprastas jūreivis, ties Islandija. Tikisi prisizvejoti naujų įspūdžių ir įkvėpimo. (Elta)

Montrealio lietuvių DLK VYTAUTO klubo salės kairiosios pusės dalis, kuri, kaip šio straipsnio autorius rašo Toronte, taipgi daugiau kitataučių naudojama, kurios įrengimas atitinka arba daug pranašesnis už daugelį gerų salių mieste — turi air condition ir kitus įrengimus. NL.

Foto Tony's Laurinaičio.

vira, bet daugeliu atvejų, manyčiau, taip. Taigi, reikiai iš anksto tai numatyti ir iš anksto su salės administracija susitarti.

Pasitaiko panašių keistenybių ir dar kitais atvejais. Pvz. keletos metų laikotarpy Toronte itin gausi šeštadieninė m — la (kaip iniciatorė), Krašto v — bos švietimo skyriaus padedama, suorganizavo, atrodo, neblogai pasisekusius jaunimo kongresus, pasikviesdama sve-

čiuosna jaunimą iš Montrealy, Hamiltono ir kitur. Tačiau kongresai, deja, buvo ne Toronte, bet kažkokioje periferijoje — už Toronte, taip mažai žinomoj ir girdėtoj vietovėj — Woodbridge.

Ir kažin, kodėl taip? Ar gi nebesama vietos tokioms atvejais Toronte? Juk čia turime begaliniai didelį viešą High Parką, arba milžiniškus plotus Exhibition grounds, kur vieta, kaip tik tuo metu, esti laisva ir, neabejoti-

nai, būtų galima gauti leidimą tais didžiais ir puikiai atrodančiais plotais pasinaudoti.

Teko girdėti, kad (ypač šiomet) montreališkiai mūsų jaunimo svečiai — begaliniai nepatenkinami: jiems buvę sakę, kad važiuoją Torontą jaunimo šventei, bet buvę nuvežti į kažkokią užmiesčio periferiją, kažkokian "medinian tiltan" (Woodbridge)...

Todėl ir norėtusi klaus-

ti: ko bėgame nuo to, kas lietuviška, turint galvoj savas sales visokiems parengimams ir vestuviniams pokyliams (pirmoj eilėje), nes turėtų būti mums miela, kas sava ir ko bėgam iš centro į kažkokius užkampius su savais pasirodymais (kaip su jaunimo kongresais), kai tai atlikti turėtume kur nors ryškesnėse vietose, kaip šiuo atveju — Toronte?...

POŠVENTINĖS NUOTAIKOS

RAPORTAŽAS IŠ VANCOUVER IO, B. C.

Didžiausias vakarų Kanados miestas, tik atšventę IV Lietuvių Dieną apsitraukę tamsiais debesimis, kurie pridengė aplinkinius kalnus vientisa, padūmavusia mėlyne. Dažnas, sodrus lietus, tarsi išverkdamas savo pavilavimo kaltę, laistė pageltusius žolynus ir nurudavusias kalnų pašlaites. O saulė, lyg susigėdusi, tik retkarčiais tik vieną, kitą dieną dirstelėdavo į šį, kalvuotą, upėmis, kanalais įlankomis išraižytą ir jau net į artimesnius kalnus besiplečiantį, naujų namų miestą. Tik artėjant darbo savaitgaliui, kuriame turėjo įvykti lietuviškas piknikas, oras tarsi susitvėrė, kad dar ne rudens metas ir saulėta puikybe nutvisko visom Ramiojo vandenyno kalnų viršūnėm. Nors tolimoje dunkso kalnai ir toliau liko padūmavusio mėlynė.

Į pikniką susirinkę tautiečiai dar tebegyveno praėjusios šventės nuotakom.

Ypač uolesni darbininkai kaip p. Šmitienė, p. Macijauskienė, p. Pilipaitis, kuriems pačioje darbymetėje teko pasitenkinti tik viena miego valanda. Opp. Vileitai, betriusdami ir besirūpindami šventės reikalais, nepastebėjo kaip prabėgo jų atostogos.

Užkandžiaudami dešras su kopūstais, kugelį, pašokdami specialiai padaryto aikštelėj, malšino troškulį įvairiais gėrimais. Svečiai negalėjo pamiršti, kad Lietuvių dieną prie miesto rotušės kabėjo lietuviška vėliava,

kad vietiniai laikraščiai nemažai rašė apie jų šventę, kad iškilmėse dalyvavo miesto atstovai. Tuo pačiu, pikniko dalyviai įvairiai komentavo ir pamaldas laikiusio, savo dvasininko mintis, kurios šalia užgirtų jo darbo vaisių, buvo pasakyta, kad tvirtčiau stovėdami šioje žemėje nebepuoselėtume didesnės nostalgijos savo pavergtam kraštui. O medžiotojų valdyba negalėjo niekaip suprasti, kad iš pasiųstų korespondencijų ir nuotraukų į abu Kanados lietuviškus savaitraščius, torontiškame rado apkarpytą nuotrauką, o rašinėlio net patys negalėjo suprasti.

Saulėi nepaprastai kaitinant, nuotakoms gerėjant, apylinkės valdybos pirmininkė Zita Kaulienė paprašė A. Stalionį pertraukti plokštelių muziką, pristatė iš Lietuvos pas sesutę besilankančią ir į pikniką atvykusį svečių inž. J. Kriukį.

Pikniko aikštelė yra Onos Macijauskienės sodų, sraunios upės slėnyje. Upės krantai apaugę tirštais medžiais, o pašlaitės gervuogių krūmais, kurių didžiulės, gerai išsirpusios uogos netik viliojo praevio akį, bet nemažiau ir skonį. Ten pat, tiesiog ant upės, beveik pustilčio pavidale yra pastatyta šokių aikštelė. Ji taip gerai įcimentuota savo pagrindu, kad pavasario potvyniai apšėmę platformą nepajėgė nunešti. Ją statant, daugiausia pasidarbavo kontr. A. Pilipaitis ir A. Stalionis.

Vienų iš geriausių pasitūrinčių šiame mieste, gal ir visoje Kanadoje, tenka laikyti J. Macijauską. Jo paukščių auginimo farma būtų tiksliau pavadinus industrija. Beveik kilometrinių, dviaukščių pastatai talpina tūkstančius kalakutų ir dešimtis tūkstančių viščiukų, nusitęsia į pauksmingą, stambiųjų medžių priaugusį gojų. Čia Macijauskas planuoja pastatyti gyv. namą, kuris būsiąs kiek įmantresnis, už jo priemiesčio ūkį iš visų pusių besupančius, naujų statybų namus. Šiuo metu šeimininkas gyvena vaizmedžiuose ir riešutynuose skėstančiame centre. Pilipaičio remodeliuotame name. Visas butas turi ypatingą lietuvišką charakterį su vyčiu dabinančiu, tautinių juostų trispalvės deriniu, tautinių motyvų smūkeliais kanklėmis drožinėta kultuve, didžiule, tautiniais rūbais aprengta lėle. Tam visam dominuoja Algio Būbio tapyta, taut. šokėjų pora. Dar charakteringa, taip p. Leonardos pieštas, tautinė juostom ir gėlėmis apipavidalintas, didžiuliais įremintas Lietuvos himnas.

Macijauskas aprodymas savo ūkį, noriai aiškina paukščių auginimo metodus ir su tuo susijusia priežiūra. Šeimininkas rodo automatinės lesyklas, demonstruoja kaip vanduo patenka į automatinės girdyklas. Jis taip supažindina su auginimo detalėmis, kad matant tokią pavyzdinę tvarką ir apčiuopiamus vaisius, taip ir kyla noras tokiam užsimojimui.

Vancouverio miestui įsikūrus kalnų vietoj, kai kurios gatvės turi statokus įkalnius, ir būtų didelis vargas, jei čia būtų

žiemą sniego. Gyvenami namai daugely atvejų rikiuojasi pašlaitėse ir iš jų matosi platus miesto reginys. Namai čia daugiausia mediniai. Jeigu ne retai pasitaikančių plytų pajvairinimui ir stucos sienų, bendra apimtimi statyba primena torontiečių vasarnamius prie Georgian Bay. Viena tik jų spalvingumas ir didžiuliai, dažnu atveju, net visą namą juosią balkonai, daro išskirtiną patrauklumą. Dėl švelnesnio klimato, garažo mašinoms pastatyti beveik nesimato. Jų vietoj yra tik pastogės vadinamos "carport", o virš jų dažniausiai tas populiarusis balkonas.

Alkoholiniai gėrimai čia pigesni. Vieni iš taurėsniųjų kietų gėrimų bonka turi net iki 50 c. žemesne kainą negu Toronte. Tuo tarpu plaukų kirpimas rugpjūčio pradžioj pašoko iki \$ 2.50.

Vandens rezervuaro, įprasto lygumų vietovėm, miestas neturi ir jokių pompų jam pakelti ar spaudimui palaikyti nėra; jam surinkti, aukštai tarpkalnėje įrengta didžiulė užtvanka. Vanduo toks minkštas, kad tinka net mašinos akumulatoriams.

S. Pranckūnas.

VFDYBINIS SKELBIMAS

Niagaros pusiasalyje gyvenantis našlys apie 54 metų amžiaus, turįs namus ir pastovų darbą, nori susirasti gyvenimo palydovę taip gi apie 50 metų amžiaus, nes vienam nemalonu gyventi. Maloniai prašoma rašyti: 7722 George Street, LaSalle-Montreal, Canada, adresuojant NAŠLIUI.

HAMILTON

Geriausio taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių
Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos:
Pirm. 9.30—5 v.p.p.
Antr. 9.30—5 v.p.p.
Treč. 9.30—5 v.p.p.
Ketv. 9.30—5 v.p.p.
Penkt. 9.30—8 v.p.p.
Šešt. 9—1 v.p.p.

Angštis nuostoliams už indėlius
Priešnamo skolintis salygos
Nemokamas CUNA gyvybės
ir paskolų draudimas
Pilnas čekių pataravimas
Užtikrintas indėlių saugumas
Malonus lietuviškas pataravimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tėvų pranciškonų
parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

"GYVATARAS" LANKĖSI Europoje

"GYVATARAS" TARP-
TAUTINIAME FESTIVA-
LYJE PRANCŪZIJOSJE

Hamiltono "Gyvataras" sėkmingai ir gražiai atlikęs jam patikėtą uždavinį š. m. rugpjūčio 21 d. grįžo namo. Per 3 savaites laikotarpį aplankė Vokietiją, viešėjo Vasario 16 gimnazijoje, turėjo pasirodymą Koenigsteine "Kirche in Not" kongrese, o taip pat ir lietuvių gimnazijoje. Tuo metu ten vyko Studijų savaitė. Vokietijos lietuvių nuosirdžiai priimti ir globojami, aplankė Heidelbergą, senąją studentų sostinę ir jos garsius parkus, važinėjo Reinu. Keturių dienų viešnagė greitai baigėsi, liūdna buvo skirtis, bet laukė pagrindinis šios išvykos uždavinys—tarptautinis festivalis Montrejeau. Rugpjūčio 7 d. ankstyryt paliko Vokietiją ir tos pat dienos vakare jau pietų Prancūzijoje—Toulouse. Čia apie Gyvatvarą atvykimą jau buvo pranešta ir laukė televizijos ir spaudos atstovai. Sekančią dieną abu dienraščiai, išėję Toulouse Sud-Ouest ir La Depeche, išdėdė lietuvių nuotraukas, pažymėdami, kad tai lietuviai iš Kanados atvykę dalyvauti tarptautiniame festivalyje. Taip pat ir televizija skyrė gana daug laiko, pristatydama lietuvių ir pažymėdama, kad apsirengę autentiškais ir labai spalvingais kostiumais. Prieš prasidedant festivaliui dar turėjo pasirodymą kurortiniame kalnų miestelyje prie Vi-

duržemio jūros—Amelie de Bains, o iš ten jau vyko į Montrejeau. Pietų Prancūzijoje festivaliai labai mėgiami ir populiari. Jau dvi dienas prieš prasidedant pasirodymams vyksta visokios iškilnės ir visas miestas gyvena ta dvasia. Programos dalyviai apsirengę tautiniais rūbais vaikšto po gatves, dainuoja, šoka ir stengiasi susipažinti su žmonėmis. Čia gyvatvariečiai savo uždavinį atliko labai gražiai, ne vieną stebindami savo daina ir savo rūbų spalvingumu. Lietuvių šiame krašte buvo širma kartą, tad ir buvo dėmesio centre. Visi juos fotografavo, filmavo, o jie nepatingėjo atsakyti šypsenų ar kita daina. Buvo pakviesti per pamaldas giedoti bažnyčioje.

Festivalio metu dalyvauta 3 pasirodymuose. Pirmo koncerto metu svečių tarpe buvo ir Kanados generalinis konsulas Rene Garneau. Jis tuojau po programos lietuvių ir prancūzų grupę (Montrealio) pasveikino ir tikrai nuosirdžiai dėkojo. Sakėsi lietuvių šokių matęs pirmą kartą, bet niekada nepraleis progos jais pasigerėti, jei tik tokia galimybė būtų. Viso festivalio metu lietuvių nuotraukos kasdien buvo vietos ir Toulouse laikraščiuose. Baigiantis festivaliui burmistras apdovanojo diplomu ir kitomis dovanomis.

Laiškai Redakcijai

KANADOS LIETUVIŲ VETERANŲ SĄJUNGA "RAMOVĖ"
HAMILTONO SKYRIUS

Didžiai Gerbiame "NL" Redaktoriui,

Nepriklausomos Lietuvos 19 Nr. (1095) š. m. gegužės 8 d. buvo paskelbta žinutė, kurioje tvirtinama, kad mūsų skyriaus Valdyba pasirašė ant kokios tai petičijos, liečiančios Hamiltono A.V.R.K. parapiją. Ši žinutė neatitinka tikrovės.

Skyriaus valdybai tokia petičija nežinoma ir mūsų parašo ant jos niekas neparašė. Maloniai prašome minėtą žinutę atitinkamai pataisyti.

Sirdingai dėkojame Su pagarba pirmininkas J. Ruzgas (nepilnai įskaitoma NL.), sekretorius Br. Milašius.

NL red. tebsi iš šio laiško autoriui, kad jie prašo NL nurodomą žinutę pataisyti, kuri buvo pasirašyta ramovėno K.M.J. Sarūno. Be to, patartume paprašyti parapijos choro seniūnė A. Matulienę, kuri mums pristatė ir prašė patalpinti pareikšimą nurodydama ir Ramovės skyriaus A. Lukosevičiaus pasira-

šymą jūsų vadinamoje "petičijoje". Pareikšime nebuvo parašyta, kad pasirašiusių organizacijų atstovų buvo prašyta pasirašyti. NL.

• "Bankelis" "TALKA", vasaros atostogoms pasibaigus, yra atidaras ir šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p.p.

"Talkos" V-bos p-kas.

Atkelta iš 3 psl.

Manome, kad po šio pranešimo nebereikės lietuvių spaudoje dažniau įrodinėti šios veiklos reikalingumą. Rengiamės lietuvių moksleivijos būklę ir d-jos tikslus nušviesti ir vokiečių spaudoje, kad sulaukus vokiečių labdaros įstaigų ir visuomenės paramos. Bent kiek panašioj būklėje yra patys vokiečiai, nes jų aukštosios mokyklos išleidžia palyginamai daug mažiau intelektualų, kaip JAV bei SSTR. Vokiečių jaunimas, senų įpratimu,

"GYVATARAS" žygiuoja Festivalio parade Montrejeau gatvėse, Prancūzijoje.

Iš mums artimesnių tautų dalyvavo suomia. Lietuviai bandė užmegsti su jais ryšius, bet jie visai nemokėjo kitų kalbų, kaip tik suomiškai. Jų vadovas šiek tiek kalbėjo angliškai, bet ir tai labai ribotai. Iš satelitų festivalyje dalyvavo rumunai. Jų oficialus vardas—Rumunijos Nacionalinis Balletas. Atsivežė 10 žmonių styginį orkestrą, 10 porų šokėjų ir du solistus. Visi žinojo, kad jie profesiona-

nebaigę vidurinių mokyklų arba net su abiturmetais į amatus bei prietaikomuosius mokslus, kad greičiau pradėjus ugdymą.

D-ją turi jau apie 20 narių ir jų tarpe susirado jau aukojusių po DM 300—500. Tačiau negausių d-jos narių akys klypsta į kitų Europos valstybių ir ypač į Užjūrio tautiečius. Apie d-jos įsikūrimą informuojame viso laisvojo pasaulio spaudą ir prašome mus paremti. Galimybių yra gana daug:—Kviečiame stoti jos nariais—rėmėjais, įmokant met. mokesčio DM 12 arba tolygų ekvivalentą kitomis valiutomis. Narių gali tapti kiekvienas pilnametis asmuo, padavęs v-bai pareiškimą raštu. Išstoti galima padavus pareiškimą mažžiausia ketvirtį metų prieš kalend. metų pabaigą ir atsiliginus su d-ja.

Prašome parinkti aukų pobūviuose bei susirinkimuose, skirti rengiamų pramogų, o ekonominės organizacijos—pelno dalį. Geriau įsikūrusias šeimas kviečiame imtis globoti pavienius moksleivius. V-ba yra pasiryžusi suteikti žinių apie to paties patronato—globos reikalingumus. Laukiame, kad atsirastų mecenatų nuolatiniams stipendijoms.

Lėšų niekad nebus per daug, nes reikallas labai platus. Pirmiausia bus teikiama pašalpos ir stipendijos vyresniųjų klasių moksleiviams ir studentams. Iš dabar retkarčiais rengiamų moksleivių bei studentų stovyklų aiškėja, kad jos turi milžiniškos reikšmės grąžinti prie lietuvių kamieno nuo jų nutolusių lietuvių kilmės tėvų moksleivį. Jų prigimtis ir jaunuliškas išpuilingumas padeda greitai atgimti lietuviškumui. Tokias stovyklas dažniau rengti bei kitų organizacijų rengiamas paremti bus sekantis d-jos tikslas.

lai. Turėjo atvažiuoti ir čekai, bet paskutiniu momentu atšaukė savo atvažiavimą.

Išlydėdami rengėjai dėkojo už atvykimą, sakydami, kad tikėjosi iš Kanados daug, bet gavo daugiau negu tikėjosi. Jiems kanadiečiai labai gerą išpuolį paliko ne tik scenoje, bet ir šiaip, kaip žmonės. Lietuvių grupę buvo jauniausia amžiumi ir greitai susidraugavo su vietos jaunimu.

D-jos valdyba renkama visuotinio susirinkimo metu iš 3 narių dvejim metams. Visuotinis susirinkimas šaukiamas mažžiausia viena kartą per metus. Jis renka vieniemis metams trijų asmenų revizijos komisiją.

D-jos korespondentas
P. Gudelis.

ATKELTA IŠ 1 PSL.

000 naujų kanadiečių atvyko 1966 m. į Ontarią. Mokyklose 65% jaunių klasių nemoka pakankamai anglų kalbos.

Atsirado savanorių centrų, kurie įvedė vaikų darželiuose naujų kanadiečių vaikams ir jų tėvams anglų kalbos klases. Vienas didelis miesto centras įvedė programą, kur imigrantų vaikai buvo išskirti į specialias klases, ar net į ypatingas mokyklas, kad išmokyti angliškai. Kitos sistemos mėgino mokinti vaikus kaimyninėse mokyklose, kur juos maišydavo su kitais to paties amžiaus vaikais. Juos suporuodavo ir mėgindavo taip apmokinti.

Buvo siekiama kalbinių tikslų kartu ir pripratinti prie mokyklos. Yra įdomu pastebėti, kad mokyklose, kur vaikai buvo padrasinami santykiams su draugais "mokytojais" ir kur mokyklos dvasia buvo laisvesnė, tan vaikai greičiau pasiekdavo rezultatų anglų kalbos reikale. Vaikai, kurie buvo atskirti nuo mišrių grupių ir kurie buvo laikomi kartu su kitais naujai atvykusiais, turėjo didelių sunkumų sekančiais metais susitikus su svetimais vaikais ir nepažįstamais mokytojais...

Daugely mokyklų imigrantų vaikai yra atsiliekę, nes ir jų tėvai yra menko išsimokslinimo. Kai kurie tėvai nepriduoda jokios svarbos pradžios mokslui, ir tai atsiliepia į vaikus, o ypač į mergaites, nes yra bendro noro, kad šie vaikai

pradėtų ugdymą.

Dažni susitikimai su vaikų tėvais turėtų būti pageidaujami. Daugelis imigrantų tėvų randa tai sunkiu dalyku įeiti į tėvų grupes, eiti į tėvų klases, arba "vakarų programas". Jie neįsivaizduoja simpatijos įvairių viršininkų tikrų įsivaizduojant iš mokyklos pusės. Turi būti rasti būdai ir keliai pasitikėjimo santykiams su mokyklų vadovybėmis. Panaudojimas mokytojų iš įvairių tautybių ir kultūrų tų pačių papročių ir kalbų pagrindu gali atnešti geriausių rezultatų šiems santykiams megzti.

Daugelyje institucijų mokytojai, atrodo, neturi supratimo apie kultūrinę tradiciją ir šeimos santykius, iš ko išeina vaikų elgesys ir jo supratimas.

Mokyklos stovi prieš praktišką problemą kaip lengviau integruoti jaunus ir naujus kanadiečius, bet ir tam reikia žinoti jų pirmąsias sąlygas. Įvairumas kultūrinių paveldėjimų gali labai praturtinti kiekvienos mokyklos geografines ir istorines diskusijas, ir naudoti jas į naujai pribuvusių vaikų vaizduotes ir pakelti juos tarpe jų draugų.

Senesni nauji kanadiečiai studentai, kurie atvyko jau su mokyklų patyrimu, sutinka dar didesnes problemas. Daugely insitancijų jų nemokėjimas kalbos pateisina mokyklos pametimą prieš nustatytą amžių. Nėra pareikiama per daug užuojautos dėl jų kalbos nemokėjimo. Tai sudaro jau specialią techniką ir kelia naujas problemas, kurių sprendimas turėtų būti atrastas.

Tikslas ieškomoji priemonių neturėtų būti koki nors eliminuoti, bet tik taisyti, pratęsti. Naujieji kanadiečiai neturėtų jaustis, kad jų norima padaryti tuč tuojau pilnai įpareigotus kanadiečius. Jie turėtų būti padrasinami nelikti pasyviais ste-

TIK PER ANGLIJĄ...

Pigiaus, greičiau ir geriau galima pasiųsti dovanų siuntinius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar jau pats laikas pagalvoti kokį dovanų siuntinį sudaryti ir pasiųsti savo giminėms.

Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius:

VASARINIS 1968 - 1.

Storo, gėlėto nepermatomo nailono medžiaga dėl 4 suknelių, 3/2 jardo vilnonės angliskos medžiagos vyriškam kostiumui, 3/2 jardo vilnonės angliskos medžiagos moteriškam kostiumui, 1 terelino bliuskute, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 poros vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių --- \$75.00.

VASARINIS 1968 - 2.

Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3/2 jardo vilnonės angliskos kostiuminės medžiagos, gėlėto nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 1 svaras šokoladinių saldainių, 1 vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpalis --- \$75.00.

Taip pat į bent kurį siuntinį galima dėdėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visuomet naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė labai gera skarelė \$4.00, nailoninis italiskas lietpalis \$10.00, vyriški arba moteriški vilnoniai megstukai \$12.00, nailoniniai marškiniai \$7.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės labai geros kojinės \$2.00.

BALTIC STORES LTD., (Z. JURAS)

421 HACKNEY RD., LONDON, E. 2. ENGLAND.
TELEF. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainorėsio arba užsiako kas Jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir Jūsų patių supirktus siuntinius. Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

Atstovai: A. KUSHKIS, 167 College St., Apt. 2, Sudbury, Ontario.
L. RADZEVICHUS, 530 Windermere Ave., Toronto 9, Ont.

bėtojais į Kanados gyvenimo būdą, bet būti aktyviais dalyviais, kurie žino savo teises ir jomis naudojasi.

INFORMUOJAMA APIE

ARTRITĮ

(Canadian Scene)—Artritis yra didelė liga Kanadoje. Visuomenei supažindinti kad ji pasinaudo tu Kanados Artritis and Rheumatism Society rodo dramatinę filmą "The Sperhead". Per filmą parodoma viskas, kas liečia artritį, o ypač jos simptomai, taip kad po pirmojo pasirodymo šios ligos ženklų reikia aplankyti šeimos gydytoją. Ankstyvas diagnozavimas yra labai svarbus ligai sustabdyti. Galima išsigydyti ir vėl būti sveikam.

"The Sperhead" filmas yra jaudinanti istorija apie artricio atakas, parodoma spalvota ir su garsais. Viso tik 19 minučių. Kreiptis 45 Charles Str. East Toronto 5.

Atkelta iš 2 psl.

pateiktas PLB Trečiojo Seimo Reguliatorius, paruoštas A. Barzduko, V. Kamanto ir dr. V. Majausko. Vieni siūlė jį priimti, kiti—atmesti. Šie ginčai sugašino labai daug laiko ir gerokai išmėgino pirmininkaujančio dr. P. Lukosevičiaus nervų stiprumą. Pagaliau po labai ilgų diskusijų reguliaminas

kelių balsų dauguma buvo priimtas, bet nutarta juo šiame seime nesinaudoti, nes nei pirmininkas, nei seimo dalyviai su juo nebuvo susipažinę. Šio reguliavimo ruošimo komisijai reikėjo jį daug anksčiau paruošti ir išsiųsti, kad prieš seimą visi būtų galėję su juo pilnai susipažinti.

Seimą žodžiu sveikino min. S. Lozoraitis, Vlisko pirm. dr. K. Valiūnas, Alto pirm. inž. E. Bartkus ir kitų mūsų politinių bei kultūrinių organizacijų pirmininkai. Buvo labai daug sveikinimų raštu. Visi pagrindiniai kalbėtojai pabrėžė vienybės reikšmę. Jų mintis gražiai išreiškė Vlisko pirmininkas šiuo sakiniu, kuris turėtų būti ypatingu LB šūkiu: "Šujunkime milijoną laisvų lietuvių vieningam darbui!" Toks vieningas darbas tikrai padėtų laimėti mūsų laisvės kovą, nes, S. Lozoraičio teigimu, šiai kovai laimėti dabar yra daug vilčių. Jai laimėti mes turime pakankamai jėgų, nes, dr. K. Valiūno teigimu, turime milijoną laisvų lietuvių susisipietusių į 130 lietuviškų parapijų ir priklausančių įvairioms inteligentų profesijoms: virš 1000 daktarų, virš 1500 inžinierių ir t. t.

(B. d.)

AR ŽINOTE KĄ RAŠO

KELEIVIS?

AR ŽINOTE, kodėl vieni jį giria, kiti peikia, bet visi mėgsta skaityti?

KELEIVIS žmonės mėgstadėl to, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės skelbti. Teisingomis žiniomis iš visur /jame daug žinių ir iš Kanados/, aiškiu ir atviru pasisakymu laikraštis per 65 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

KELEIVIS rasite patarimų teisiniais ir kitais klausimais, gražių apsakymų, eilėraščių ir tt: Jis turi ir moterų skyrių.

METINĖ PRENUMERATA KANADOJ IR KITUR TIK \$5.00.

Laiškus ir prenumeratą adresuokite:

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127, USA.

MONTREAL

LITAS

Montrealio Lietuvių Kredito Unija

"LITAS" \$ 2.286.948

Rugpjūčio mėnesio pabaigoje "Litas" priartėjo prie dviejų milijonų ir trijų šimtų tūkstančių dolerių. Šiais metais "Litas" pastoviai augo net ir vasaros mėnesiais.

Svarbesnės aktyvo pozicijos. (Skiausteliuose praeitais metais tame pat mėnesyje): kasa banke \$ 86,324 (101,401), išduotos paskolos \$ 2,073,713 (1,865,593), vertybiniai popieriai \$ 92,692 (42,500), centrinėje kasoje \$ 21,617 (41,018). Pasive: terminuoti indėliai \$ 192,460 (nebuvo), šerai \$ 1,408 (1,372,895), depozitai \$ 582,343 (607,091), atsargos fondai \$ 36,876 (34,709), šių metų pelnas \$ 66,552 (46,581). Narių 1386 (1307) depozitorių 571, (567) ir skolininkų 349 (310).

Taigi, "Litas" ne tik atsilaukė prieš stiprią di-

giųjų bankų ir "Trust" kompanijų konkurenciją po naujojo bankų įstatymo paskelbimo, bet net sustiprino savo augimą lyginant su praeitais metais.

Valdiškas santaupų draudimas. Kredito Unijų Lyga pranešė, kad greitai laiku Quebeco provincijoje išgalios valdiškas santaupų draudimas. Jis apims visus bankus, Caisse Populaire ir Kredito Unijas, taigi ir "Litą". Kartu su tuo bus sustiprintas tų įstaigų inspektavimas ir kontrolė. Tas draudimas apsaugos taupytojų santaupas net ir bankrotų atvejais, kadangi visi nuostoliai bus padengiami iš surenkamų draudimo premijų. Tuo būdu santaupos "Lite" turės lygiai tą patį draudimą, kaip bet kuriame kitame banke.

Pr. R.

"BALTIJOS" RĖMĖJAMS

Kiekvienoje stovyklavietėje yra daug įvairių ūkiškų darbų: miško valymas, aikščių tvarkymas, pastatų priežiūra, mokyklų pagerinimas, rajono metinis valymas ir t.t. Lig šiol kasmet tą darbą pagal išgales atliko dalis stovyklavietės komiteto narių ir keli vyresnieji skautai bei ateitininkai. Jie jau baigia nuo pavargti nuo tų kasmetinių pareigų, o ir jų atlikimas nėra patenkimas, kadangi apsirivoja tik pa-

čiais būtiniausiais darbais - pompos išėmimu, pastatų ir rajono apvalymu ir pan.

Kelias kartus buvo bandyta organizuoti talkas, bet be pasisekimo. Daugelis kviečiamųjų atvirai pareiškė, kad jiems esą geriau duoti "dešimkę", negu važiuoti į talką.

Nerasdamas kitos išeities Stovyklos Komitetas kreipiasi į Montrealio lietuvių visuomenę, o ypač į stovyklautojų tėvus, kad jie pagal išgales pigniniai paremtų būtiniausius ūkiškų stovyklavietės darbų įvykdymą. Rudenyje darbo jėga yra pigesnė ir ruduo yra pats

geriausias laikas tų darbų atlikimui.

BŪTINI DARBAI

Tų būtinų darbų yra daug. Stovyklos rajonas užsiteršia konservų dėžutėmis, buteliais, popieriais ir t.t. Prieš du metus išvalytas rajonas pradeda užaugti naujais krūmais. Miškų departamentas ragina tęsti tolimesnį sklypo valymą, kurio tik apie pusę teisvalyta. Miško valymas labai sumažintumusi ir uodų skaičių, kaip tai rodo privačių sklypų patirtis.

Stovyklavietės aikštė buvo nupilta tik gana rupiu žvyru. Dar blogiau, dalį smėlio iš jo išplėvė pavasarinis sniego vanduo. Aikštės sutvarkymui reikia prakasti griovį pagal kalno šlaitą ir atvežti smėlio.

Ties įvažiavimais į aikštę ir į mokyklą reikėtų padaryti vartus, kurie sulaikytų bent dalį nekvietų svečių, iš kurių stovyklavietė jau yra turėjusi kai kurių nuostolių. Žinoma, dar būtų geriau nuo kelio užverti tvorą, bet su dabartiniais ištekliais tatau tereikia svajonė.

Stovyklavietė turi puikų ežerą pakraštį, bet miškas pagal jį tebėra neišvalytas. Iš pagrindinės mokyklos neišrinkti akmenys, todėl tenka tinkinti mažąją prišakinę mokyklą, kuri neturi reikiamo nuolaidumo ir labai tinka mažiems vaikams. Būtų labai geistina prie mokyklų pastatyti tramplyną šokinėjimui ir vandenį ir plaustą ant statinių besimaudančių vaikų pramogoms.

BŪTINAS INVENTORIUS

Virtuvei labai reikalingas didelis šaldytuvas maistui ir šaldymo dėžė pienui ir gėrimams. Reikia naujos cinkos indų mazgojimui, kadangi esamoji buvo padaryta iš skardos ir jau baigia sa-

VIRGILIJUS NOREIKA
Vilniaus Operos solistas koncertuos Montrealyje š.m. spalio mėn. 12 d. 8 val. vak. Institut Marguerite Bourgeoys salėje, 4873 Westmount Ave.

vo dienas. Salėje reikia padaryti lentynas su nišomis kiekvieno stovyklautojo indams sudėti, kurie dabar kiekvienam valgiui atsinešami iš nakvynės vietos ir dažnai išpurvinami ar net išmėtom.

Tų labai reikalingų atlikti darbų ir būtinų išigyti daiktų sąrašą būtų galima dar tęsti toliau. Su turimomis lėšomis ir turimais savanoriais talpininkais Stovyklos Komitetas nėra pajėgus ju realizuoti. Montrealio lietuvių, o ypač stovyklinio amžiaus vaikų tėvai, turėtų patys apsispręsti, ar tolimesnis mūsų kuklios stovyklavietės gerinimas yra reikalingas ir iš to padaryti išvadą pinigines paramos reikalą.

PINIGINAI REIKALAI

Stovyklos pastatų statybai ir rajono tvarkymui lig šiol išleista virš \$16.000. Per pirmą 1964 m. lėšų telkimo vaju buvo sukelti \$9,500, iš kurių \$4,500 pasižadėjimais ir mokėti per 5 metus. Iš jų dabar mokamos skolos "Litui". Šiuo metu stovyklavietės skola "Lite" nuo \$7,500 numokėta iki \$5,700. Kasmet tenka mokėti po \$600 skolos ir apie \$350 palūkanų. Prie būtinų išlaidų dar prisideda apie \$500 mokesčiams, remontui, elektrai, gazui ir kitiems bėgamiems reikalams. Stovyklavietės Komitetui reikia labai pasitempti, kad šią sumą kasmet sudarius, net ir

nedarant didesnių stovyklavietės pagerinimų.

Užtat, mieli "Baltijos" rėmėjai, jeigu norite, kad joje būtų mažiau musių, kad vaikai turėtų geresnes aikštes, mokykles ir nakvynes, paremkite ją savo pinigine auka. Būsim dėkingi už bet kurio dydžio paramą, tačiau kas gali, sugestijonuoja po \$10.00.

PARAMĄ SIŪŠTI

Čekius prašome rašyti "Baltija" vardu ir siųsti: 1465 De Seve St., Montreal 20, Que., taip pat galima įmokėti į "Baltijos" sąskaitą "Lite" Nr. 984. Už visas sumas tuojau pat bus pasiųsti kvitai "Income tax" reikalui. Būtų gerai paramą gauti dar šį mėnesį, kad galėtume juos panaudoti dar šį rudenį.

Laukdami palankaus mūsų pastangų įvertinimo atsiunčiant "Baltijai" savo paramą.

Reiškiami pagarbą

P. Rudinskas,
Pirmininkas.
S. Kęsgailienė,
Sekretorė.

LIETUVIŲ FONDE ĮMŽINO

Už nuopelnus lietuviškai mokyklai Montrealio mokytojų iniciatyvą, įmžino A.A. mok. Ievą Rimkevičienę ir Kanados Lietuvių Fondą.

Įnašą sudėjo:

1. Lituanistikos kursų ir seminaro mokytojai \$25,
2. Dr. V. Kudirkos šeštadieninės mok. mokytojos \$18,
3. Montrealio Liet. Bendruomenė \$10,4,
Mont. Kar. Mindaugo Šaulių Kp. \$10,5,
V. Gražienė, A. Rudytė, J. Sakalaitė-Daudeorienė, Jadv. Baltuonienė, Julė Adamonienė, Montr. Katalikių Rosemont Moterų ratelis, A. Paškevičienė, R. Navikėnas, Lietuvininkaitis - visi po \$5. - viso \$45.
6.R. Laimikis jr. \$3, 7. N. Gudžiūnaitė \$2, 8. St. Petrauskienė \$1. Iš viso \$114 - Visiems aukojuosiems ačiū.

Mokytojai.

Adresas: 1465 De Seve Street
Montreal 20, Que., tel. 766-5827

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS IŠ 9%
DEPOZITUS 4.4%	įskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000
SERUS 5 1/2%	
TERMIN. INDĖLIUS IKI 7%	
Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 bendros šerų ir depozitų sumos.	JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).

PARDUODAMI "ŽMOGUS IR JO PASAULIS" BILIETAI PAPIGINTOMIS KAINOMIS.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius, Vakara - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakara - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsejo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS

ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARO
Programos vedėjas L. Stankevičius.
TEL. 669-8834.

A. J. Norkeliūnas

Commissioner of the Superior Court of Montreal

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount, (kamp. St. Zotique)
Montreal. Telefonas RA. 7-3120

TORONTO

FILATELISTŲ IR NUMIZMATIKŲ SUSIRINKIMAS

Po vasaros atostogų pertraukos pirmas ir labai svarbus visų klubo narių susirinkimas šaukiamas š.m. rugsėjo mėn. 22 d. sekmadienį, 3 val. p.p. Priskėlimo parap. muzikos studijoje.

Dienotvarkė: 1) Parodos reikalai, 2) Pasaulinės Lietuvių Filatelistų Sąjungos projektas, 3) Jubilejinio medalio išleidimo projektas, 4) Filatelistų ir numizmatikų sekcijų atskiri pasitarimai. Klubų valdyba labai prašo visus Toronto ir apylinkių filatelistus ir numizmatikus šiame susirinkime dalyvauti.

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS KLEBONO IŠLEISTUVES

'Dar kartą primename, kad atsisveikinimas su išvykstančiu į Čikagą klebonu Tėvu K. Peckiu įvyks rugsėjo 28 d. 7 val. 30 min. Parapijos salėje. Paruošiamieji darbai eina pilnu tempu. Ponios, vadovaujamos Onos Usienės kruopščiai ruošia vakarienę. Parapijos Choras duos šiai progai koncertą. Bilietai įsigijami pas parapijos komiteto narius ir sekmadieniais po visų pamaldų.

Būtų malonu, kad parapijiečiai aktyviai įsijungtų prie šio iškilnių geresnio pasisekimo. Visos Ponios prašomos prisidėti kepsniais ir pyragais. Organizacijos ir pavieniai asmenys norintieji gauti smulkesnių informacijų dėl iškilnių tvarkos, prašomi paskambinti Komiteto Pirmininkui tel. 366-1210.

A. V. Parapijos K. - tas.

PARDAVIMAS

Parduodama valgomųjų kambario baldai (Dinning room set) iš 8 gabalų su veidrodiniu fasadu, taip pat virtuvės baldų komplektas. Abiejų komplektų puikus stovis.

Skambinti: tel. 744-6257.

Šalia NL redakcijos LaSalleje išnuomojamas lietuvių namas - du po 3 ir vienas 5 kambarių butas. Labai prieinamos sąlygos ir pageidaujami lietuviai.

Tel. 366-6578.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.

GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

3907 ROSEMONT BLVD.

Tel. OFF.: 722-3545

RES. 256-5355

S-tos "Lite" nr. 752D

EDCO CONSTRUCTION CO. LTD.

- Namų statybą vykdo ištisomis gatvėmis naujoje LaSallėje.
- Namai - Duplex ir Fourplex - sau ir investavimui.
- Namų kainos neaukštos, labai žemu įmokėjimu - \$1000 - galima įsigyti gražius ir vertingus namus.

Skambinti W. L. apenat, tel. 366-6237

ADAM'S

LaSalle Restaurant

15-je metų pagarsėjęs "smoke meat" gaminio patiekalu.

Juozas Stankevičius

7633 LaSalle Blvd. ir 4 Ave. kampas, LaSalleje.

Leonas Gureckas

TELEFONAS

366-0754

Dr. J. ŠEMOGAS

5441 Bannantyne, Verdun

Pirmadienį ir ketvirtadienį 2 - 4; 7 - 9 pm.
Antradienį 2 - 4 pm.
Penktadienį 2 - 4; 7 - 9 pm.
Trečiadienį 7 - 9 pm.

Tel: 767-3175; namų 366-9582

DANTŲ GYDYTOJAS

Dr. J. MALIŠKA

1396 St. Catherine St. W.

Suite 419, tel. UN 6-8235

Namų tel. MU 1-2051

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy Street I aukštas

11 - 12 kambarys,

Tel: 932-6662; namų 737-9681

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.

Tel. 255-3535.

DR. A. S. POPIERAITIS

B. A., M. D., C. M., M. Sc., L. M. C. C., F. R. C. S. (C.)

Chirurginė praktika

SEAFORTH MEDICAL BUILDING,

3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

KREIPTIS TELEFONU 931-3275.

ADVOKATAS

JOSEPH P. MILLER

B. A., B. C. L.

Suite 205

168 Notre Dame St. E.

Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS,

B. A., B. C. L.

Sun Life Building

Suite 2001

Tel. 866-1359

DĖMESIO LIETUVIAMS

Lietuvių apgyventoje vietoje Palangoje, minimaline kaina parduodama vasarvietė, kuri yra pušimis apsuptoje vietoje - Laurention kalnuose.

Skambinti 677-5931

J. Gražys

KALIŲ SIUVĖJAS

SIUVU IR PARDUODU

Taisau ir Remodeluoju

Vasaros laike saugojimas

/ Storage /.

6396 Bannantyne, Verdun.

PO 7-6183.

AR ŽINOMA, KAD "NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUSTUVĖ

spausdina bilietus, pakvietimus, vizitines ir padėkos korteles, įvairius blankus, receptus lapelius, vedybinius pakvietimus, mirties atvejų užurjautos laiškus, visokių "statemen-tus", vokus su adresais, laikraščius.

Adresas: 7722 George Street, LaSalle, Montreal, P.Q. Canada.

Bouffard Auto Body

6636, Clark St. Montreal

(prie St. Zotique)

TEL: 277-5059, 277-5323

ATLIEKAME DARBUS:

Electric Welding
Body Work
Painting
Mechanic
Electric
ir kitus

Steering Service
Wheel Alignment
Tune-up
Clutch - Brakes

Sav. J. Adomonis-Adams

Namų tel. 747-9000